

WESTERN ROMAN
LASO

CIJENA 15 d. BROJ 419

**JA SAM
ADAM STEELE**

George Gilman:

JA SAM ADAM STEELE

LASO 419

George Gilman: JA SAM ADAM STEELE

Naslov originala: THE KILLING ART

Recenzija: Dalibor Cvitan, književnik

Copyright: George G. Gilman

Prijevod: Lucija Usmiani

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Urednik: Marcel Čukli

LASO – Izlazi svaki tjedan – Izdavač: RO NOvin-
sko-izdavačka djelatnost SOUR-a »Vjesnik« n. sol.
o. – OOUR Informativno-revijalna izdanja n. sub.
o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, Re-
dakcija »Romani i stripovi« – Glavni i odgovorni
urednik: Borivoj Jurković – Adresa uredništva:
»Laso«, Redakcija »Romani i stripovi«, 41000 Za-
greb, Avenija bratstva i jedinstva 4, telefon: (041)
515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparska djelat-
nost »Vjesnik« n. sol. o. – OOUR TM n. sub. o., 41000 Zagreb,
Avenija bratstva i jedinstva 4.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) »Vjesnikova« Press agencija
Zagreb. Cijena pretplate za godinu dana iznosi 780 d ili 702 d s
popustom od 10 posto, a za 6 mjeseci 390 d ili 351 d s popustom.
Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10 %. Pret-
plata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-1216
SOUR »Vjesnik«, Interna banka, s oznakom za »Laso«. Cijena za
inozemstvo: DM 1,80, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00 – Cijena
inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH
250,00, FF74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US 15,00 – Uplata za devizni
račun 30101-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb (za »Laso«)
Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Za-
greb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor-stranica 9000 d, c/b
stranica 7000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog
sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/
7-1973. od 26. XI 1973.

LASO broj 419 izlazi: 23. 10. 1981.

I

Adam Steele izađe iz Craddockove brijačnice na glavnu ulicu Friday Wellsa i odmah se počne znojiti. Bilo je tek devet ujutro a sunce je već bilo toliko jako da bi spržilo oči svakome tko bi bio toliko lud da pogleda u nebo.

— Sretan Dan nezavisnosti, sine — reče čovjek hrapavim glasom. — Udijeli nešto propalici da može proslaviti.

Starac je sjedio na rubu pločnika, u sjeni što ju je pružala nadstrešnica pred brijačnicom. Već na prvi pogled se vidjelo da je Dan nezavisnosti počeo slaviti vrlo rano. Njegovo naborano lice bilo je sivo i obraslo oštrom bradom, a velike vodenaste oči zakrvavljene i s velikim podočnjacima. Ruka mu je dobroano drhtala dok ju je pružao prema Steeleu.

— Bio bih sretan kad bih imao cent u džepu — reče mu Steele tihim glasom, otežući svaku riječ i otkrivajući time da je iz Virginije.

Pijančev nervozni osmijeh se iskrivi i on počne vikati:

— Kicoš kao ti mora imati love k'o car! — on pljuje među noge, a onda se opet obrati Steeleu: — Vidao sam vas, gospodine. Znam da ste bili bogati, ali sad vidim da ste obični škrtac.

— Naći će se nešto za tebe — odvрати mirno čovjek iz Virginije. — Evo novčića za pomirenje. Nikad ne sudi čovjeka po odijelu.

Ed Craddock izađe iz svoje brijačnice.

— Savjetujem ti da ne izazivaš ovog momka — reče on pijanom starcu.

Joe nadlanicom obriše slinu što mu je curila iz kutova ustiju:

— Savjet ne može ugasiti žed.

Croddack je i dalje promatrao Steelea kako polako korača niz ulicu:

— Ako me poslušаш, sačuvat ćeš glavu.

Razumljivo je zašto je stari pijanac smatrao da Steele ima

novaca, ali je brijačeva tvrdnja da je momak ubojica dokazivala da je dobar poznavalac ljudi.

Steele je skrenuo prema hotelu San Juan i uz put razmišljao koju bi od svojih streljačkih vještina upotrijebio da zaradi nešto novca. Dvjesto pedeset dolara bilo bi dovoljno za njega i konja. Potrošio je posljednji dolar za brijanje i šišanje.

— Želite li da vas nacrtam gospodine? Samo dvadeset centi.

Momak osamnaestih godina sjedio je ispred hotela na sklopivoj stolici između dvaju slikarskih stalaka. Na jednom je bio pričvršćen papir, a na drugom ploča s crtežima svih predsjednika, od Washingtona do Granta. Između njih bilo je elegantnim slovima napisano: BILLY CORNFORD BRZO CR-TA.

— Znam kako izgledam, momče — reče Steele i uđe u hotel. Uspio je zapaziti da je crtačev desni rukav košulje prazan.

— Crtež možeš poslati svojoj kući! — Cornford vikne za njim, ali ne dobije odgovor.

U predvorju je na olinjalim sofama sjedilo nekoliko prostitutki. Prepoznale su ga čim je ušao. Mršavi recepcioner ga pogleda kao da se ispričava zbog upadice jedne od djevojaka i pruži mu ključ sobe broj deset.

— Nadam se da nećete zamjeriti ako u sobi nešto nije u redu — nervozno će on.

Kao i brijač i on je u nemarnom držanju došljaka osjetio nešto čega se treba bojati.

— Izaći ću oko podne — reče Steele i krene prema stubištu.

— Baš bih ti htjela vidjeti gola leđa — vikne za njim ridokosa djevojčura jako napudrana lica.

— Clover! — vikne recepcioner zabrinuto.

— Idi do vraga! — odbrusi mu crvenokosa.

— On sigurno neće! — vikne jedna od plavokosih pokazujući palcem prema Steeleu. — Nemoj piti i pušiti i nemoj se kurvati. Pravi prokleti anđeo.

— Kladim se da ispod košulje ima krila — podrugljivo će Clover.

Recepcioner prestrašeno zalamata rukama i pogleda prema Steeleu koji je već bio na balkonu drugog kata:

— Nemate nikakvog prava da s gospodinom koji je gost ovog hotela...

On nije nikakav gospodin! — prekine ga Clover.

— On je pravi anđeo s krilima.

Recepcionerove sitne oči molećivo su čekale Steeleovu reakciju:

— Ispričavam se zbog ovakvog ponašanja. Ne znam koji je vrag ušao u njih.

— Ja svakako nisam — odgovori Steele i otključa vrata svoje sobe.

Usljedila je prava paljba pogrda i uvreda na jadnog recepcionera. Galama se još dugo nije stišala. Čula se i kroz zatvorena vrata sobe.

Soba je bila prilično čista i skromno namještena. Prozor je bio otvoren. Nije bilo ni daška vjetra, ali Steele svejedno namjesti tvrdu stolicu pokraj prozora tako da je mogao promatrati sjeverozapad. Prije no što

je sjeo, nasloni pušku na prozorsku dasku, skine jaknu i prebaci je preko nepospremljenog kreveta.

Puška je bila stara, ali ušćuvana. Na kundaku od ružina drva bio je zlatom urezan natpis: »Benjaminu P. Steeleu sa zahvalnošću – Abraham Lincoln«.

Jakna na krevetu bila je posve nova. Sin Bena Steelea nosio je hlače koje su izvrsno pristajale uz nju. Čizme i sivi šešir s crvenim obodom bili su također novi. Prsluk mu je bio malo tamnije plave boje nego hlače i jakna, a košulja s visokim ovratnikom bijela. Od tog lijepog i posve novog odijela jedino je odudarala izbljednula i od znoja uprijana marama oko vrata.

Sam Steele nije bio stariji od svoje puške, a ni mlađi od odijela. Ušao je u dvadeset devetu godinu. Nekoliko preranih sjedina u crvenoj kosi nisu ga činile starijim kad je bio obrijan, ošišan i odmoran. Na licu su mu se isticale jedino tamne oči. Bio je niska rasta, a i čvrsto građen.

Ipak sve je to bio samo prvi, blijedi dojam o tom čovjeku. Ed Craddock ga je brijač i šišao i mogao ga je duže promatrati izbliza. Recepcioner je smatrao da je dio njegova posla procijeniti budućeg gosta kako bi se na vrijeme mogle izbjeći neprilike. On je vidio Steelea umornog, prljavog i gladnog. Brijač ga je vidio sitog, naspavanog, čistog i u novom odijelu.

Steeleov izgled se preko noći promijenio, ali ne i ponašanje i to je možda navelo ovu dvojicu

da steknu isto mišljenje o njemu. Adam Steele je djelovao vrlo smireno, ali je ipak postojalo nešto što je navodilo na zaključak da je to privid. Usta su mu uvijek bila nasmiješena, ali su oči ostajale ozbiljne. Naizgled je nezainteresirano gledao naokolo, ali ništa nije moglo promaći njegovoj pažnji.

Steele je bio čovjek uvijek blizu opasnosti, a i sam je bio opasan. Bio je tvrd, a brz kao puška što mu je uvijek bila nadohvat ruke. Recepcioner i brijač su to odmah zapazili i bili su oprezni, a Steele je vrlo rano naučio da s takvim ljudima ne zameće svađu. Bilo je nekih koji nisu otkrivali što se nalazi ispod Steeleovog oklopa i takvi bi ga obično izazvali, ali su u većini slučajeva to platili glavom.

Nakon kratkog vremena Steele se malo rashladi. Ulica ispod njega počela se puniti ljudima, pridošlicama na konjima i kolima jer su se u Friday Well-su križale četiri ceste. S ovog prozora mogao je vidjeti sav promet što se kretao sjeverno od grada. Većina pridošlica bili su rančeri s obiteljima i radnicima.

Steele je u Friday Wells stigao jučer sjevernim putem koji je vodio preko bogate farme, s dobrom zemljom, što se pružala preko visoravni južnog Kolorada. Mnogobrojni plakati što su bili nalijepljeni svuda naokolo, ponukali su ga da dođe u grad. Najavljivali su veliko slavlje na Dan nezavisnosti. Posebno ga je zanimalo natjecanje u gađanju. Pobjednik dobiva dvjesto pedeset dolara. Na to je sada čekao, spreman da napusti sobu u

dvanaest sati jer nije imao novaca da plati za još jedan dan. Natjecanje je počinjalo u jedan sat, a do tada će malo prošvrljati naokolo.

Što se podne više bližilo, gužva je na ulici postajala sve veća jer je u dvanaest počinjala proslava.

Steele ustane i nagne se kroz prozor. Gomila je žurila na trg u blizini hotela. Na jednoj strani trga, ispred saluna Crossways, bila je sagrađena mala pozornica. Na njoj su bile porudane stanice, a okolo izvješene zastave. Odatle je gradonačelnik trebao objaviti početak predstave.

Vlasnici trgovina bili su jedini koji nisu došli na trg. Danas su očekivali da će napraviti dobar posao. Nekolicina je stranaca ostala ispred hotela. Usred sveopće galame čuo se glas Bilyja Cornforda koji je nudio dobre i brzo napravljene portrete. Njegov posljednji crtež popratio je pljesak skupine okupljene oko njega.

Steele je više zanimala ona veća gomila ljudi što se okupila oko tribine, ali bila je suviše velika gužva pa je odustao od traženja ljudi koje je htio vidjeti.

Na vratima se začulo kućanje:

– Skoro će podne 'gospodine! Moramo počistiti sobu za novog gosta.

Steele ne odgovori nego odjene jaknu, uzme pušku i iz ormara izvadi stari kaput od ovčje kože. Kad je otvorio vrata, recepcioner je upravo namjeravao ponovo pokucati. Usplahireno se povuče:

– Nadam se da vam je bilo

ugodno u nas i da ćete ponovo biti naš gost kad opet dođete u Friday Wells.

– Hvala na lijepim riječima – promrmlja Steele i izađe. Ubaci ključ sobe u recepcionerov džep i počne silaziti u predvorje. Prostitutke su se bile skupile oko vrata i provirivale na ulicu. Galama se stišala i svi su slušali gradonačelnikov govor.

– Oprostite, gospode – reče Steele pokušavajući se provući između žena.

– Što da ti oprostimo? Što si uradio? – podrugljivo će jedna od plavokosih.

Steele stane osjećajući miris njihova jeftinog parfema u vrućem zraku predvorja. Kaput mu je visio na lijevom ramenu, a na desnom mu je bila puška.

– Sigurno ništa loše – izlaze Clover. – Kladim se da nikad nije pljunuo na cesti i da svaku večer moli večernju molitvu. A sada, anđele, raširi krila i odleti!

Žene se odmaknu i Steele prođe.

– Pazi da svaki dan opereš uši, anđele – vikne Clover za njim.

Cornforda je bila napustila skupinica što je promatrala njegovo umijeće i pošla slušati gradonačelnika. Momak je pušio cigaretu. Njegovo se okruglo, pjegavo lice smiješilo.

Suprotna strana ulice bila je u sjeni. Steele prijeđe cestu i sjedne na praznu pivsku bačvu ispred trgovine pićima. Gradonačelnik je i dalje držao govor monotonim glasom. Na vrhu zatvora građenog od opeke, kraj dva topa stajala su dvojica

vojnika. Kad je gradonačelnik završio, mahne rukom i topovi opale. Gomila stane pljeskati i klicati. Negdje na drugom kraju trga otvori se kavez i jato golubova poleti u visine. Limena glazba počne svirati marš.

Gomila se rasprši. Muškarci krenu prema gostionicama, a žene i djeca u trgovine u dva gradska restorana. Steele ostane sjediti na bačvi. Opazio je ljude koje je tražio. Neki su od njih već bili pijani. Mogući je protivnik mogao biti neki lokalni nadareni strijelac. Steele izbroji sedmoricu mogućih protivnika. Grubi, bezosjećajni ljudi, hladnog pogleda i ruku koje se nisu micale od drške revolvra, gledali su Steelea bez zanimanja, da bi odmah zatim u njemu prepoznali jednog od svoga soja.

I oni su, kao i Steele, stajali naokolo u sjeni i promatrali što se zbiva. Kao i Steele i oni su bili svjesni da ih promatra čovjek koji je stajao na vratima šerifova ureda. Steele nije znao da li su i oni opazili kako ih osim šerifovih, promatraju i zelene oči Billyja Cornforda.

Billy ih, pak, nije mogao promatrati čitavo vrijeme jer je sada imao pune ruke posla. Majke su stajale u redu, čekajući da nacрта njihovu dječicu. Bez zgražavanja su mogle stajati ispred hotela jer su prostitutke nestale s vidika.

Nije bilo ničeg sablažnjivog i neuobičajenog u tome što su se muškarci stalno kretali između hotela i saluna i obrnuto. Nitko nije obraćao pažnju na to, sve dok četvorica pijanih kaubojanisu na ulicu izvukli Clover ko-

ja im je psovala sve po spisku. Steele je bio krenuo u pravcu konjušnice kad je začuo Cloverine psovke. Neke su majke pobjegle, pokušavajući rukama pokriti dječje uši. Vika i psovke pobudili su pažnju samo onih koji su se nalazili u neposrednoj blizini hotela. Ostali su žurili prema drugom kraju grada gdje se kraj željezničke stanice nastavljalo slavlje. Steeleovi budući protivnici krenu niz ulicu, a za njima odgega šerif.

Cloverine su psovke odjekivale ulicom:

— Pustite me, vi smrdljivi, pijani kučkini sinovi!

Iz hotela su je izvukli urlajući od smijeha. Za njima je išao još jedan vukući recepcionera za kosu.

— Gospodo, preklinjem vas!
— cvilio je on.

Steele je samo trenutak zastao da vidi što se zbiva, a onda požuri prema konjušnici, koju je, kao i hotel, iznajmio samo za jedan dan.

— Stanite, gospodine! — zvao ga je jedan od pijanih kaubojan.

— Gledat ćete danas najbolju predstavu u gradu, i to besplatno.

Steele ponovo zastane i pogleda kaubojan. To su mu mogli biti protivnici da nisu bili pijani. Recepcioner je bio užasno prestrašen i to s razlogom. Clover je bila bješnja no ikad. Ovaj put zato što je oko nje bilo mnogo muškaraca od kojih joj očito ni jedan neće platiti zabavu. S njezina lica nestalo je pudera i boje, a kosa joj je bila nalik mišjim repovima. Na njoj više nije bilo ni crvene haljine — bila je samo u donjem rublju.

– Vidio sam je prije – reče Steele.

– Golu, kao od majke rode-nu? – upita onaj koji je držao recepcionera.

Limena glazba je već bila napustila trg i krenula prema mjestu gdje se nastavljalo slavlje. Ed Craddock s još nekoliko vlasnika okolnih trgovina zastane ugledavši gotovo голу ženu i prestrašenog recepcionera koji se uzaludno pokušavao osloboditi.

– Pustite me, kopilad! – vrištala je Clover.

– Molim vas gospodo – molio je recepcioner.

– Nacrtat će vas onaj momak bez ruke – reče jedan od kauboja – i to s tvojim malim svodnikom iznad tebe. Što vi mislite, gospodine?

– Ne zanima me tuđe mišljenje! – vikne Conford. – Neću crtati nepristojne crteže!

– Jedan od one četvorice potegne revolver. Bio je to onaj koji nije pridržavao ni Clover ni recepcionera.

– Učinit ćeš kako ti je rečeno! – zaurla on. – I svi će gledati! – on prisloni cijev na znojnu recepcionerevu sljepoočnicu. – Ako se netko usprotivi, svodnik će dobiti rupu tamo gdje je prije bio mozak.

Nijedan se od ostale trojice nije više smijao.

– Ali, što sam vam učinio? – izusti nasmrt prestrašeni recepcioner.

– Zaveži! Ti si njihov svodnik. Dobivaš dio njihove zarade i sad ćeš uraditi ono što rade njihove mušterije i to zato što mi je ova drolja pokušala ukrasti lisnicu. Onda ćemo sliku

objesiti iznad ulaza. – Njegove, od alkohola napola zatvorene oči ugledaju strah u očima trgovaca, prkos Cornforda i nestrpljenje Steelea. Na prozorima su bile prostitutke sa svojim mušterijama. Očito su se zabavljali. – Skinite ih! – nasmiješ se samozadovoljno.

Recepcioner, blijed i prestrašen, pusti da mu skinu jaknu. A što je mogao učiniti s revolverskom cijevi naslonjenom na sljepoočnicu.

Clover se nije dala. Kada su je ona dvojica pustila, željna da je što prije vide голу, ona potrči:

– Što se mene tiče možete ga ubiti i objesiti.

Ona dvojica pojure za njom. Jedan je uspije uhvatiti za potkošulju, ali se izlizano platno raspara, i Clover nastavi trčati dok su joj se gole grudi i bokovi tresli.

– Nemoj! – vikne recepcioner ukočen od straha.

Golaj se ženi ulica učini kilometar širokom. Na drugoj su strani stajali trgovci obilno napajajući oči njezinom golotinjom. Ona naglo skrene i pojuri prema Steeleu koji je promatrao kauboje što su stajali oko recepcionera. Zgrabi njegov kaput s ramena i ogrne se s njime. Pobjedonosno pogleda pijane kauboje, ali se odmah sledi. Brzo se snašla i stala iza Steelea, tako da se ovaj našao između nje i one četvorice.

– Stanite u stranu, gospodine – ledeno će onaj s revolverom. – Ja i moji momci poznati smo po tome da uvijek završimo ono što smo započeli.

Ostala su trojica nepomično gledala u Steelea, dok su im ruke bile blizu revolvera.

— Ne želim biti umiješan! — Cornfordov glas propara tišinu što je nastala nakon kaubojeva upozorenja.

— Učinit ćeš kako sam rekao — dobi odgovor. — Jake, dovedi djevojku.

Jake je bio jedan od dvojice koji su izvukli Clover iz hotela. On krene prema Clover i Steeleu, posegne za revolverom, ali prije no što ga je uspio izvući iz korica Steele je već imao upere-
nu pušku. Jake, zapanjen Steeleovom brzinom, vrati revolver u korice. I ostala su trojica bila zapanjena Steeleovom vještinom.

— Mi se samo šalimo — ispričavao se jedan.

Na trenutak nastane grobna tišina jer je i limena glazba na drugom kraju grada prestala svirati.

— Mora biti kažnjena — propara tišinu hrapavi glas četvrtog kauboja dok je odmicao revolver s recepcionerova čela i usmjerio ga prema Clover i Steeleu. Clover završiti. Recepcionar pokuša pobjeći, ali se zaplete o rukav svog napola skinutog kaputa. Clover se pripije uz Steelea i ovaj nezadovoljno zagunda jer mu se pritom pomaknula dobro naciljana puška.

Istog trena odjeknu dva revolverska pucnja, drugi djelić sekunde iza prvoga.

Jedan čovjek je trčao preko trga mašući puškom. Bilo je to šerif koji nije ni slutio što se događa ispred hotela, sve dok u nastaloj tišini nije začuo Clove-

rin krik. Nitko ispred hotela nije vidio da dolazi šerif.

Osveti sklon kauboj je umirao. Nije mu se ispunila posljednja želja. Na glavi je imao veliku ranu. Steele pogleda ostale. Više ih se nije trebao bojati. Ukočeno su gledali u svog druga ispruženog u prašini, a onda im pogled skrenu prema Cornfordu. Iz jednog od njegovih stalaka pušila se velika rupa. Cornford se nije pomaknuo. Samo se smiješio držeći revolver naslonjen na zadimljeni stalak.

— Da se nitko nije pomaknuo — dahćući vikne odeblji šerif mašući uz put puškom.

Trojica su kauboja krenula prema tijelu mrtvog druga, ali ih šerifov glas zaustavi.

— On je upravo ubio Cliftona Reesea — reče Jake pokazujući prstom Cornforda.

— Spriječio sam ga. Htio je ubiti ovog kicoša — branio se Cornford.

— On ima pravo, šerife!

— Ova četvorica su prva počela svađu!

— Skinuli su Clover!

— Poludjeli su od pića!

Zbor prostitutki na prozorima hotela podržao je Cornforda.

— Tišina! — vikne šerif Zuckret. — Idemo u hotel pa ćemo se tamo objasniti. Nema smisla pokvariti drugima veselje.

Steele se okrene Cornfordu i jedva primjetno nasmiješi:

— Hvala vam, ali mislim da bih i bez vas izašao s njima na kraj.

— Kamo si se to, do vraga zaputio — reče šerif kad je Steele krenuo prema konjušnici.

– Najprije ću izvesti konja iz konjušnice – nestrpljivo će Steele. – A onda ću na natjecanje u gađanju. Htio bih zaraditi nešto para.

Šerifovo lice postane tamnocrveno:

– Rekao sam svi u Hotel!

– Dok ispitaš sve te ljude, kupit ću tih dvjesto pedeset dolara i vratiti se ovamo. – Steele uđe u konjušnicu svjestan da mu je u leđa još uvijek uperena šerifova puška. – Platit ću vam dug za ovaj jedan sat kad se vratim – reče on prestrašenom konjušaru.

– Jeste li sigurni da će se vratiti, šerife? – vikne Jake. – On je jedan od sudionika zločina!

– Rekao sam ti: Nazad u hotel! – zakriješti Zuckert visokim tonom. – To se odnosi na sve!

Recepционер brzo ustane i uđe u hotel. Za njime uđu trojica kauboja, a iza njih trgovci koji su bili svjedoci pucnjave i cijelog događaja. Steele krene za njima, a isto tako Clover i Cornford.

– Puštam te na to natjecanje – reče šerif. – Čini se da ti je jako važno tih dvjesto pedeset dolara kad se nisi obazirao na moju pušku nego krenuo prema konjušnici.

– Hvala.

– Nakon natjecanja se moraš vratiti ovamo.

– Svakako.

– Moram te saslušati kao svjedoka.

– Vidio je mnogo toga, šerife – podrugljivo će netko. – Pogotovu kod Clover!

– Nisam se nadala da ću biti dužna zahvalnost čovjeku kakav si ti – reče Clover Steeleu.

– A ja nikad nisam mislio da ću jednoj prostitutki dati kaput – reče Steele smiješeći se.

II

Oko željezničke stanice bilo je sve ukrašeno zastavama i vrpčama. Na za tu prigodu sagrađenu pozornicu popela se limena glazba i počela svirati prigodne marševe. Razdragani ljudi su hodali naokolo, kupovali kolače ili pak promatrali male igrokaze inspirirane povišnim događajima. Mogli su iskušati sreću u raznim igrama što su zahtijevale malo vještine.

Natjecanje u gađanju pištoljem je već bilo počelo, ali Steele je čekao na glavni događaj dana: natjecanje u gađanju puškom. Nakon toga je slijedio rodeo, a onda utrke konjima.

Steele uzme čašu mineralne vode što se dijelila besplatno i ode promatrati natjecanje u gađanju revolverom. Mogao je dobro gađati manjim pištoljem, ali ga nije nosio otkad je napustio vojsku. Nikad nije slovio kao izvanredan rukovalac revolverom kao što je to bio slučaj s puškom i zato je na ovom natjecanju ostao samo promatrač.

Među natjecateljima opazi revolveraše koje je već zapazio u gužvi na trgu, a ti sigurno nisu došli samo da bi osvojili jednu nagradu od dvadeset pet dolara.

– Pretpostavljam da čekaš glavno natjecanje reče čovjek koji je upravo bio pokupio prvu

nagradu od dvadeset pet dolara.

U ruci je sad imao pušku.

Steele kimne i krene prema mjestu gdje su se upisivali natjecatelji.

— Nadam se da ti poraz neće teško pasti — dobaci mu mršavi čovjek odjeven u crno.

— Lakše ću podnijeti pobjedu — reče Steele navlačeći par crnih rukavica.

— Sigurno ćeš pobijediti ako tu svoju samouvjerenost budeš imao u prstu kad povučeš obarač.

Čovjek iz Virginije pogleda preko ramena. Iza njega je u redu stajao šerif Zuckert. Nije šerif bio jedini mještatinin koji je smatrao da bi mogao pobijediti u natjecanju gađanjem puškom. Iza njega su stajali rančeri, farmeri i kauboji iz okolice.

— Rekao sam ti da ću se vratiti u hotel kad ovo završi — reče Steele.

— Nema potrebe. Sve sam saznao od ostalih svjedoka. svi se u izjavama slažu osim, naravno, Reeseovih momaka. Reese je bio mrtav pijan i sigurno bi bio ubio vas i Clover da se nije umiješao Billy Cornford. Budući da bi Reese bio optužen zbog stvaranja nereda i sramotnih stvari na ulici, mislim da je taj predmet zaključen.

Steele kimne odobravajući, ali prije nego se uspio pomaknuti u redu za upis, osjeti šerifovu ruku na ramenu:

— Samo riječ upozorenja, gospodine.

— Slušam vas, šerife.

— Ovo sam rekao i Billyju Cornfordu. Jake Whitfield je izjahao iz grada. A prije nego je

otišao rekao je nešto o Reeseu, sebi, njihovim kompanjonima i o tome kako su prijatelji s Philom Fishom. — Zuckert se zagleda u Steeleovo lice u nadi da će otkriti znak raspoznavanja pri spomenu Fishovog imena, ali ne zapazi ništa. — Ti si stranac na ovom području — nastavi šerif. — Koliko sam upoznat, Fish je poznat odavde pa sve do Wyominga.

— Sigurno ne po dobru — reče Steele naginjući se da vidi što je zaustavilo red za upis. Red se nije pomakao otkad je on došao.

— On je najhladnokrvniji ubojica u ovom kraju, a Jake Whitfield smatra da si kriv za ono što se dogodilo ispred hotela isto toliko koliko i jednoruki slikar koji je ubio Reesea.

— Hvala na upozorenju — reče Steele dok su iz sudačkog šatora izašli gradonačelnik, dvojica sudaca i puškar.

— To nije sve — nastavi šerif. — Savjetujem ti da napustiš Friday Wells prije nego Fish stigne ovamo. Neće biti važno koji će od vas dvojice ostati živ. Uhapsit ću pobjednika i optužiti ga za ubojstvo.

— Gospodo! — vikne debeli gradonačelnik, a puškar ispali dva hica kao dodatno upozorenje da svi moraju slušati. — Predloženo je da se povisi nagrada u ovom natjecanju. Svaki će natjecatelj pri upisu priložiti pet dolara, a pobjednik dobiva sve: dvjesto pedeset dolara od grada i taj novac prikupljen prilikom upisa.

Prijedlog je dočekan zvižducima i odobravanjem. Uglavnom su odobravali gledaoci čiji je

broj naglo porastao jer su ostale predstave polako završavale. Nasmiješeni gradonačelnik se okrene da se posavjetuje sa svojim pomagačima, a onda ponovo zamoli za tišinu.

— Čini se da većina podržava prijedlog. Hvala, gospodo.

Revolveraš u crnom bio je prvi koji je dao pet dolara upisnine.

— Čini mi se da se sada osjećaš kao ja jutros, zar ne, kicošu?

— Joe, pijanac kojeg je sreo jutros ispred brijačnice nasmiješi se Steeleu iz gomile što se skupila naokolo. Bio je mnogo sretnije ruke kad je od drugih prosiio novac to se očito vidjelo na njegovu licu zacrvenjelu od alkohola. U želudac je već bio sa-suo cijelu litru.

Steele nije obraćao pažnju na pijanog Joea. Jedan ispred nje-ga izade iz reda. Sigurno nije imao pet dolara u džepu. To isto urade i dvojica iza njega. Velik broj natjecatelja pokazivao je negodovanje zbog ovog prijedloga, ali su ostali u redu. Steele opazi onog što je maloprije pucao, kad je progovorio gradonačelnik, kako nosi veliku kartonsku kutiju i vješa je na šatorsko krilo. Na njoj je velikim slovima pisalo: »Ako se želiš natjecati, moraš odmah platiti u gotovini.«

— Čini mi se da unatoč tvom dobrom izgledu nemaš ni prebijene pare — reče šerif dok su se polako primicali mjestu za upis.

— Nećete me valjda izbaciti iz natjecanja.

— Ne bih to uradio — odvrati nezadovoljno šerif.

— Sam izadi iz reda ako nemaš novaca. To znači jedan natjecatelj manje, jedan protivnik manje. Čini se da si dobar u gađanju puškom jer ne nosiš revolvere.

Steele ostane u redu čvrsto stežući pušku rukama na kojima su bile crne rukavice. Nije ih nosio zato što mu možda donose sreću, nego zato što su, osim puške s posvetom, bile jedina uspomena na dane građanskog rata i ubojstva njegova oca...

Ubrzo se našao ispred klimavog stola za kojim je sjedio debeli gradonačelnik okružen pomoćnim sucima. Jedan od njih je prikupljao novac od natjecatelja, a drugi je zapisivao imena. Gradonačelnik je samo sjedio i zadovoljno bubnjao prstima po stolu.

— Ime?

— Adam Steele.

Sudac upiše ime u listu, a onda i na mali komadić papira:

— Gospodinu Postu ćete dati pet dolara.

— Mislio sam da bih mogao dati svoju pušku u zalog — promrmlja Steele.

Gradonačelnik preštane bubnjati prstima. Sva se trojica zagledaju u Steelea.

— Vidio si što piše na kutiji — prasne jedan od sudaca. — Prima se samo gotovina. Osobne stvari se ne mogu dati u zalog. — On se nasmiješi čovjeku iza Steelea:

— 'bar dan šerife. Hoćete li pokazati ovim zelembačima kako se puca?

Sučevo lice ponovo poprimi ljutit izraz kad se okrenuo Steeleu:

– Plati ili se makni odavde. Ionako smo već u zakašnjenju prema programu proslave.

Steele se nadao da će moći igrati postavljena pravila, ali nije uspio.

– Makni se 'kicošu!

– Odlazi i ne smetaj!

– Neka natjecanje počne već jedanput.

Dok su ljudi iza šerifa Zuckerta negodovali, Steele se odmakne od stola. Lice mu nije izražavalo negodovanje. Nije imalo svrhe ljutiti se i izazivati nepotrebne neprilike. U tom trenutku nešto malo, crno, doleti s druge strane šatora i padne tupo na stol. Bio je to mali crni rubac vezan kožnom trakom.

– U pravilima natjecanja ne piše da jedan čovjek ne može platiti za drugoga – reče Billy Cornford došavši pred stol. – Izvadite pet dolara iz marame i vratite mi ostatak.

– Mislim da će sada biti sve u redu – reče gradonačelnik i počne razvezivati crni smotuljak.

Jedan od sudaca preda Steeleu prije napisanu ceduljicu. Steele pričekaj dok nisu izbrojili pet dolara u sitnom novcu, a onda smotuljak sad mnogo lakši, vrati Cornfordu.

– Nećeš dobiti više od pet dolara kad pobijedim – hladno će mu Steele.

– Nisam od tebe tražio da mi vratiš više – odvrati Cornford istim tonom.

– Ni ja nisam tražio od tebe da mi pomogneš. Cornford slegne ramenima i stavi smotuljak u džep hlača.

– Ti si od one vrsti ljudi koji nikad ne mole za pomoć, Steele,

ali nećeš ni pomoći. – Cornford ponovo slegne ramenima, ali ovaj se put nasmiješi. – Ipak mislim da ćeš pobijediti. – On krene prema mjestu gdje su stajala njegova dva stalka za crtanje, a onda se iznenada okrene: – Oh, Steele, gotovo sam zaboravio. Privezao sam svog konja uz tvog. Na njemu je tvoj kaput. Clover mi je rekla da ti još jedanput zahvalim. Rekla je da si ti uistinu pravi andeo, premda nikad nije vidjela kako širiš krila. Šerif Zuckert je čuo posljednje Cornfordove riječi.

– Što kažeš na to, Steele – zlobno će on. – Postao si omiljen u jedne od naših poznatih gradskih »dama«.

– Kad ona ugleda muškarca, ne može misliti na neke uzvišene stvari – promrlija Steele.

Još se dijelila besplatna mineralna voda i Steele se ponovo posluži dok je čekao da natjecanje napokon počne. Tada upis završi i suci pozovu natjecatelje na određeno mjesto. Prijavila su se pedeset osmorica i njihove su uplate povisile nagradu na pet stotina četrdeset dolara.

Debeli gradonačelnik naredi limenoj glazbi da prestane svirati, a onda se počne pripremati za govor. Činilo se da neće brzo prestati.

– Skrati blebetanje, debeli! – upadne mu u riječ revolveraš u crnom dok je objašnjavao pravila natjecanja.

Gradonačelnik ga mrko pogleda, ali brzo promijeni izraz lica kad sa svih strana začuje odobravanje ovoj upadici.

– U redu, u redu! Skratit ću! – gradonačelnik ih mahanjem ruku zamoli za tišinu. – Natje-

catelji će biti prozivani prema upisnoj listi. Svaki može ispaliti samo jedan metak u one tamo mete, sve dok ne dobijemo pobjednika.

Mete o kojima je govorio bile su postavljene stotinjak metara dalje na sjever, na livadi gdje se inače čuvala stoka što je čekala prijevoz teretnim vlakovima. Bilo je postavljeno šest meta od bijelo obojenog drva unutar kojeg su bili iscrtani krugovi. Dvojica su dječaka stajala u blizini spremna da donesu table s ucrtanim krugovima nakon svakog gađanja.

Steele zaključio da je ovo natjecanje prilično dobro organizirano. Sudjelovao je u mnogim natjecanjima prije građanskoga rata i većinom je pobjeđivao, ali tada je to bilo mnogo lakše nego danas. Većinom su se natjecali bogati vlasnici rančeva i njihovi sinovi. I on je bio jedan od njih. To su bili ljudi koji su znali kako se služiti oružjem. Znali su procijeniti uolikoj mjeri će vjetar utjecati na putanju metka i slično, ali oni su upotrebljavali oružje uglavnom samo u lovu i na takvim natjecanjima, jer oni su u prvom redu bili vješti u gađanju, a ne u ubijanju.

Prozvano je prvih šest imena i natjecatelji zauzmu svoja mjesta. Svaki je pucao iz položaja koji mu je najviše odgovarao. Trojica su pogodila mete.

Gađanje i ubijanje bile su dvije posve različite stvari. Kad je ubijao, borio se za goli život. Rat ga je u tome izmijenio. Od običnog natjecatelja postao je revolveraš koji se bori za opstanak.

U sljedećoj skupini su dvojica pogodila točno u sredinu. Obojica su bili profesionalci.

Steele je prozvan u sljedećoj skupini. Začuvši njegovo ime, gledateljstvo jače zagraja. Friday Wells je bio gradić i glasine su se brzo širile. Svi su već znali što se dogodilo ispred hotela San Juan. Postali su radoznali čuvši za Steeleovu samouvjerenost kad je u pitanju pobjeda u ovom natjecanju. Pretpostavljali su da se ispod ove kicoške odjeće krije puki siromah.

On zauzme svoje mjesto, a do njega stane šerif Zuckert. Kad je prozvaio ime Boba Portera, pojavio se revolveraš u crnom.

— Pucajte, momci! — vikne gradonačelnik nakon što je provjerio da na brisanom prostoru nema nikoga.

Steele i Porter opale u isti tren. Istina, Porter je bio malo brži jer je već prije naciljao u metu. Šerif je pucao klečeći, a ostala trojica kaubojala ležeći.

Dječaci pakupe mete i donesu ih gradonačelniku. Pregledavši ih on diskvalificira dvojicu kaubojala.

Kad je došla skupina natjecatelja, gomila radoznalaca se počela polako razilaziti. Natjecanje se odvijalo suviše sporo i nije bilo mnogo uzbuđenja.

Billy Cornford je brzo nadoknadio onih pet dolara posuđenih Steeleu. Njegova vješta ruka brzo je crtala male portrete.

Steele je stajao pokraj sudaca i nije se uključivao u razgovor drugih. Ništa ga nije zanimalo osim samog natjecanja i zato je pažljivo promatrao natjecatelje koji su bili na redu. Između njih je vidio trojicu koji bi mu mogli biti ozbiljni suparnici. Dvojica

su bila kauboji, a treći je izgledao kao dobro odjeveni vlasnik ranča. Premda nisu izgledali kao pravi revolveraši, cilj im je bio isti: pobjeda, a ne puko zabavljanje.

U sljedećem krugu natjecanja mete su pomaknute dvadeset pet metara dalje. Preostalo je trideset natjecatelja. Šerif Zuckert bio je jedan od onih koji nisu ušli u treći krug.

Popodnevni sati su polako odmicali a vrućina je i dalje bila nesnošljiva. Djeca su postala razdražljiva i roditelji su počeli gubiti strpljenje s njima. Muškarci bez obiteljskih obaveza polako su se povlačili u salune i hotele.

Kad je završio treći krug, ponovo poraste zanimanje za natjecanje, pogotovu kad je Ed Craddock, briač, koji je, kao i Steele, vrlo pažljivo pratio natjecanje, predložio da se klade na preostalu četrnaestoricu. Glas o tome se brzo proširio gradom i ljudi ponovo nagnuše vidjeti što se to događa. Čak je i limena glazba prestala svirati.

Mete su pomaknute za još desetak metara tako da su sada bile na povišenijem mjestu, na padini malog brežuljka.

– Izgledaš kao čovjek kojega ništa ne može zabrinuti – reče Billy Corford došavši do Steelea i držeći pod pazuhom zdrave ruke svoje stalke.

– Kako to misliš? – odvrati Steele.

Cornford se nasmiješi svojim svjetlucavim plavim očima: – Danas sam zaradio dvadeset dolara ne računajući onih pet što sam ti ih posudio. Kladim se

u cijelu današnju zaradu da ćeš pobijediti.

Steele kimne: – Koliku mi prednost daješ?

– Tri prema jedan.

– Čovjek od zakona mora biti oprezan – dometne šerif Zuckert koji im se upravo pridružio. – Pet prema jedan za Portera. Toliko bih i novaca dao. – On obriše znoj maramicom: – Ona druga dvojica su jednako dobra.

– Već dugo ni za koga nisam bio favorit – reče Steele i pođe prema mjestu gađanja jer je upravo prozvano njegovo ime.

– Ni ti ni ja nećemo dobiti, Steele! – vikne za njim Cornford.

Na strelištu su sada bili jedan do drugoga Porter, Steele i onaj bogati rančer.

– Razmišljao sam o tebi – reče mu revolveraš pregledavajući svoju vinčesterku.

– Što te muči, momče?

Porter cmokne ustima i odmahne glavom: – Tvoje ime mi nije poznato. Momak koji tako dobro gađa kao ti obično je poznat nadaleko.

– Pali! – vikne gradonačelnik.

Među gledateljstvom zavlada tišina. Dvojica revolveraša odmah opale. Pucali su stoječki, dok je rančer kleknuo i opalio samo sekundu kasnije. Kauboji su polijegali na tlo i opalili odmah iza njega. Ovaj put su četvorica promašila.

– Možemo razgovarati i na ovaj način – predloži Steele i nanišani u metu.

– Ako imamo o čemu – odvrati Porter čvrsto ga gledajući u oči. Vidio je komad jelenje kože vezan oko prsta kojim se pri-

tišće obarač, a onda zakašlje. Mete nisu bile predaleko premda su bile postavljene na povišenijem mjestu. Istog trena kad je Porter zakašljao, puška je zagrmila. Začuo se pljesak gledalaca koji je govorio da bi to mogao biti odličan hitac, ali Steele je bio namrgoden: – Trebalo bi voditi računa o svom grlu, inače bi mogao loše proći.

Porter je bio isto tako brz koliko i točan. Čim je naslonio svoju vinčesterku uz rame, odmah je opalio. Lagano i brzo. Kad je spustio pušku, začuo se još jači pljesak.

– Dobro se brinem o svojem zdravlju – odvrati on jedva se nasmiješivši.

Oni se razdvoje. Steele se vrati Zuckertu i Cornfordu, a Porter Craddocku. Nešto od novca što je zaradio u natjecanju gađanja revolverom, dao je brijaču. Craddock je napravio velik posao pokupivši novac od onih koji su se kladili na natjecatelje koji su već ispali.

– Taj te je momak pokušao ometati, zar ne, Steele? – pomalo znatiželjno upita Cornford.

Steele se tvrdo nasmije dok je u pušku ubacivao još tri metka: – Sigurno me ne pozna tako dobro kao ti, momče, i zato je zabrinut.

– Želiš li sucima podnijeti žalbu? – mrko će šerif Zuckert.

– Gradonačelnik Hammond možda izgleda kao stari brbljavac, ali je pošten čovjek.

– Zahvaljujem, šerife, ali ja uvijek sjam rješavam svoje probleme.

Na kraju su ostala još samo četvorica natjecatelja. Gradonačelnik Hammond, u želji da na-

tjecanje bude što uzbudljivije, odmah ih pozove na strelište. Naravno da nisu mogli odmah gađati jer je mete trebalo premjestiti još dvadesetak metara dalje. Svi oni koji su se željeli kladiti okružili su brijača izvikujući imena onih na koje su se kladili i dobacujući mu novac kao ulog.

Grad je sada bio posve prazan. Svi su se okupili oko strelišta. Netko je, vjerojatno Zuckert, proširio priču da se Porter boji Steelea i da mu pokušava podvaliti. Ipak, napetost u gomili nije se odražavala na mirnim licima Portera i Steelea.

– Tišina tamo dolje! – vikne gradonačelnik. – Ovi momci sigurno ne vole da im itko smeta dok ciljaju.

Prošlo je nešto vremena prije nego se uzbuđena gomila uspjela smiriti.

– Znaate što vam je činiti, gospodo – obratio se Hammond natjecateljima. – Možete pucaati kako hoćete.

– Jake će se vrlo brzo vratiti s Philom Fishom – dobaci poznati glas iz gomile.

– A onda će biti prave pucnjave – odgovori netko.

Steele se nije morao okretati. Znao je da su to upadice onih momaka koji su ostali u Friday Wellsu nakon što je Whitfield odjahao.

– Rekao sam tišina! – vikne gradonačelnik.

Nijedan od momaka na strelištu nije odmah podigao pušku.

– Phil Fish je ime koje vrlo dobro poznam – tiho će Porter.

– Koliko je meni poznato ova dvojica su njegovi momci: Gus Young i Chuck Burton. Takva

vrsta momaka brzo postane poznata.

Steeleov pucanj prekine posljednju Porterovu rečenicu. Uvijek je nišanio i pucao na isti način. Skidao je s ramena pušku jednom rukom, a drugom je istovremeno zatezao kokot. Pucao je čim bi naslonio pušku na rame. Ovakva brzina je iznenadila gledateljstvo i začuo se uzvik čuđenja, tim više što se Steele odmah okrenuo i ne pogledavši da li je pogodio cilj.

— Steele sa »e« na kraju — reče on svojim zapanjenim suparnicima.

Portera ovo naljuti, ali se uspio svladati. Bio je hladnokrvan i brz kao i Steele.

— I ovaj je pucao točno u sredinu! — vikne netko iz gomile.

Svi upru oči u čovjeka koji je imao dalekozor. Ovaj odmahne glavom:

— Mislim da je promašio.

Čekat ćemo službenu patrolu — vikne gradonačelnik Hammond, ali se njegov glas izgubi u općoj graji koja je nastala kad je brijač Craddock objavio da na oba natjecatelja stavlja jednak ulog.

— A što sada? — upita Porter gradonačelnika kad su dječaci donijeli dvije probušene mete.

Debeljko zatrepta očima:

— Udaljit ćemo mete za još dvadesetak metara.

— Nas dvojica ovdje samo gubimo vrijeme — reče Porter i prstom pokaže na Steelea. — Mi možemo pogoditi sve mete vidljive golim okom. Najbolje bi bilo da odmah postavite nekoliko meta jedne iza drugih i da ih skuplja netko na konju.

— To je suviše opasno. Ne mogu dopustiti...

— Gradonačelnice! Šerife! — krik je dopro iz šatora gdje su bili suci. Krik je bio pun panike i gomila se odmah smiri. Svi su pogledi bili uprti u šator. Jedna žena iz svjetine krikne ugledavši suca Posta kako izlazi teturajući iz šatora. Bio je gologlav i okrvavljena lica. On napravi nekoliko nesigurnih koraka, a onda se sruši na zemlju. Ipak, ostao je pri svijesti, premda mu se lice grčilo od bola.

— Novac! — zahropta on. — Bila su dvojica. Ukrali su novac! Preko lica su im bile marame. Udarili su me!

Gomila zagraja. Pucanj naglo prekine galamu. Svi pogledaju u smjeru odakle je zagrmilo. Steele je držao svoju pušku visoko u zraku dok je iz nje kuljao dim.

— Bilo bi mi vrlo drago kad biste za trenutak ušutjeli — reče on.

Svi koji su imali dobar sluh mogli su čuti zašto ih je Steele ušutkao. Čuo je topot kopita. Istina, vrlo dalek jer se malo kasnije više nije čuo.

— Ja ništa ne čujem! — zagunda netko.

— Otišli su prema jugu — reče Porter. — Sigurno idu duž željezničke pruge.

On je prvi pojurio, a za njim odmah i Steele. Postu je prijetila opasnost da ga gomila ne zgazi kad se razmaknula da napravi prolaz potjeri. Porter i Steele potrče prema pruzi. Tračnice su išle posve ravno duž doline. Na nekoliko stotina metara udaljenosti vidjela su se dvojica jahača kako jure u galopu.

— Uzet ću jednog od ovih konja — dahne Zuckert koji se u

međuvremenu jedva probio kroz gomilu. I on je opazio dvojicu jahača što su se brzo udaljavalu. On potrči prema mjestu gdje su stajali vezani konji Conforda i Steelea.

— Nema potrebe, šerife — reče Porter. — Ja i Steele se možemo sami pobrinuti za onu dvojicu. Možda ćemo tako doznati tko je od nas dvojice bolji u gađanju.

— E, bogami nećete! — vikne Zuckert i izvuče revolver. Ovo je stvar zakona, a uz to nema dokaza da su ti momci ukrali novac.

Ni Steele ni Porter nisu obraćali pažnju na šerifa. Obojica su gledala prema bjeguncima koji su već bili gotovo u razini obzora.

— Hoćemo li, Steele? — zapita Porter.

— Rekao sam ne! — vikne Zuckert.

Steele napne pušku. Ponovo je vladala mrtva tišina. Više se nije čuo ni topot kopita.

— Ti preuzmi onog na lijevoj strani. Moj je desni.

— Zar ćete ih ubiti?

Porter pljučne, nasmiješi se i nasloni pušku na rame.

— Mislim da sam zaslužio nagradu gospodine i zato neću dopustiti da me opljačkaju.

Steele ne reče ništa nego nasloni pušku na rame i nacilja u dvije točkice što su se jedva vidjele na obzoru. Vladala je mrtva tišina. Napetost je dan činila još toplijim i sparnijim. Posvuda se osjećao miris oznojenih tijela.

— Polako, šerife — reče gradonačelnik Hammond neočekivanom odlučnošću. — Nema razloga da ovi momci ne nast-

ve natjecanje, s tim da ne prekorace pravila.

— Zaboga, neka jedan od vas pogodi, inače sam sve izgubio! — vikne Ed Craddock.

Steele je bio ukočen kao kip. Oči mu se nisu micale s mušice na vrhu puške. Osjećao je Porterovo uzbuđenje jer je ovaj svaki čas pogledavao prema njemu.

Porter prvi opali. Udaljenost je bila veća od tisuću metara, ali vidljivost je bila dobra jer u zraku nije bilo prašine. Svi su mogli vidjeti kako se jedan od bjegunaca trgnuo na sedlu dok je drugi pogledao preko ramena. Ranjeni se ipak uspio održati na konju.

— Kopile! — vikne Porter bijesno i tu je pogriješio jer je odmah zatim ispalio sve metke jedan za drugim.

— Sad ću ih lakše uhvatiti! — vikne Zuckert i skoči na Cornfordovog konja.

— Kučkini sinovi! — Porter bijesno baci vinčesterku u prašinu.

Steele otpuhne muhu što mu je sletjela na prst na obaraču i pritisne ga. Drugi bjegunac se trgne i padne preko glave svog konja. Prije nego je dotakao zemlju, Steele malo pomakne pušku i ponovo opali. Ranjeni bjegunac, koji je još jurio malo naheren u stranu, isti tren padne s konja.

— Ljudi, pa on gađa kao da je to obično pljućkanje — dobaci netko.

— Momci, držite mi palčeve da u onih tamó nađem pokradeni novac, inače ... — šerif Zuckert podbode konja i pojuri duž pruge prema bjeguncima.

– Dobili smo pobjednika! – vikne gradonačelnik Hammond, ali nitko nije obraćao pažnju na njega. Gomila se već bila raspršila. Neki su krenuli za šerifom Zuckertom, a ostali su okružili uznemirenog brijaća Eda Craddocka.

– Ovo si uradio točno i pošteno, Steele – reče Porter sa zavišću i nimalo prijateljskim izrazom lica. – Zapamtit ću te. – On se nagne prema Steeleu i ovaj pođe naprijed očekujući da mu Porter pruži ruku. Pušku je držao postrance u ruci. Vidjevši da Porter nema baš prijateljske namjere, on se naglo okrene tako da se cijev njegove puške zarila u Porterov trbuh. Porter najprije ostane bez daha, a onda počne povraćati. Prije nego što je uspio izvući revolver, Steele mu je već prislonio cijev puške na čelo.

Gomila je ustuknula čim je osjetila da će biti neprilika, a sad se opet okupi oko dvojice revolveraša. Ponovo je zavlada la grobna tišina. Čuo se samo topot Zuckertova konja.

– Što do vr ... – počne Porter.

Steele se namjerno nakakšlje:

– To sam ja uradio.

– Hajde, hajde, smirite se – pomirljivo će gradonačelnik. – Nemojte više stvarati neprilike. Danas je praznik. A sada, dame i gospodo, počinje utrka konjima.

Ali nitko nije bio spreman na novu zabavu sve dok Porter nije maknuo ruku s revolvera, ustao i podigao svoju vinčesterku sa zemlje.

– Ono kad sam zakašljao ni-

je bilo namjerno – promrm-lja.

– Nisam baš siguran – reče Steele, protirija vilicu objesi pušku o rame.

Premda je svađa između dvojice naduvenka završila, gledaoci su ostali na istom mjestu. Sada su očekivali da se šerif Zuckert vrati. Svi su pogledi bili uprti prema pruži. Šerif je za sobom vodio dva konja na kojima su bila tijela mrtvih bjegunaca. Obojica su imala velike rane ispod lijevog ramena. Jedan od njih je imao još jednu ranu malo niže od prve. Krv se na njima već bila skorila.

Jedna od torbi na Cornfordovom konju bila je otvorena i iz nje šerif izvuče snop novčanica. On ih dobaci Steeleu i ovaj ih strpa u džep.

– Ako hoćeš ostati pobjednik, odmah otidi iz Friday Wellsa. Nemoj čekati Philla Fisha – savjetovao ga šerif.

– To ste mi već rekli šerife. Otići ću onim vlakom u šest.

– Phil bi trebao stići ranije – dobaci jedan od kauboja iz gomile koja se razmiaknula da bi Steeleu napravila prolaz.

Billy Cornford prekine crtanje poginulih na konjima i veselo se nasmije.

– Zahvaljujem, momče – reče Steele i gurne mu novčanicu od pet dolara u džep košulje.

– Tebi također – uzvrat i Cornford. – U kladenju sam na mojih dvadeset dobio šezdeset dolara i zato ti još jednom zahvaljujem.

– Onda ćete si moći priuštiti raskošan sprovod kad Phill Fish stigne ovamo – dovikne im jedan od one dvojice kauboj a.

– Taj momak Fish mora da je stvarno nešto posebno – reče Cornford smiješeći se.

– Pričekaj pa ćeš vidjeti – dobaci mu jedan od kauboja.

– To ću i učiniti – tiho će Steele. – Pri tom ću zadržati dah.

III

Šerif Zuckert priveže Cornfordovog konja na mjesto gdje je prije stajao, a zatim pozove gradskog grobara. Oni povedu konje s mrtvim tijelima glavnom ulicom u gradsku mrtvačnicu. Steele je neko vrijeme išao za njima, onda skrene u konjušnicu i plati ono što je bio dužan do polaska večernjeg vlaka.

Dok je prelazio križanje na kojem je počela proslava Dana nezavisnosti, mogao je čuti buku što je dopirala sa željezničke stanice. Tamo se nastavljalo slavlje, istina, ne tako bučno kao ranije.

Steele nije bio svjestan kakva vrućina vladala vani sve dok nije ušao kroz pomična vrata saluna Crossways. Prije toga je pokušao ući u dva restorana u gradu, ali su oba bila zatvorena jer su svi otišli na slavlje. Za dugim šankom stajala su dvojica konobara. Gostionica je bila polumračna i ugodna nakon nenošne vrućine na otvorenom. Steele je trenutno bio jedini gost.

– Možete li mi poslužiti kavu i štogod za jelo? – zapita dok je sjedao uz šank. Pušku je stavio ispred sebe.

– Obično to ne poslužujemo – reče podeblji konobar.

– Mogli biste napraviti iznimku. Danas je Dan nezavisnosti.

– Da, danas je praznik – složi se mlađi i mršaviji.

Unatoč razlici u težini, na prvi pogled se vidjelo da su u rodu, vjerojatno braća.

– Jesu li u Friday Wellsu ikada umrla tri čovjeka u istom danu nakon one epidemije groznice? Kada je to bilo, Irwin?

– Prve godine rata, Drew.

– A da li je ikad ovdje netko umro od gladi? – zapita Steele i skinuvši rukavice počne razgibavati žnojne prste.

– Trebalo bi biti na peći još malo kave. I napravi čovjeku sendvič od mljevenog mesa – reče Irwin.

– Mnogo vam hvala – reče Steele i položi novčanicu od jednog dolara na šank.

– Siromašan objed za čovjeka kojemu je ovo možda posljednje jelo – progunda šerif Zuckert dok je ulazio kroz pomična vrata.

– Mislio sam da ćeš prestati s takvim pričama – odvrati Steele ne okrećući glavu, dok mu je konobar pružao vrč piva, a da ga nitko nije pitao za to.

– Pokušat ću – reče Zuckert prihvaćajući vrč piva što mu je doklizio s druge strane šanka, a da se pri tom prolila samo kap. On glasno srkne iz vrča i doda:

– Ali sam siguran 'gospodine' da ćete izgubiti u tom okršaju. Phill Fish je još bolji od vas u rukovanju oružjem.

Drew izađe iz stražnje prostorije noseći kavu i sendvič. Steele počne polako jesti. Drew uzme dolar što je ležao na šanku, ali ne vrati ostatak.

– Ako je Fish toliko dobar, zašto nije došao na natjecanje?

– On je profesionalni revolveraš, a današnja nagrada je sitniš za njega. Čuo sam da nikada ne izvlači revolver ako nagrada nije tisuću dolara.

– Jesu li Whitfield i njegovi kompanjoni bogati goniči stoke?

Ispivši ostatak piva, Zuckert gurne vrč da mu ga ponovo napune i iskrivi lice u grimasu.

– Whitfield, Hart i Burke potroše cijelu plaću na pivo čim je dobiju, a Reese je bio škrtac. Zato je digao toliku uzbunu kad mu je ona djevojčura pokušala ukrasti lisnicu.

– Misliš da je imao tisuću dolara?

Zuckert ponovo iskrivi lice kad mu je doklizio novi vrč piva:

– On je kauboj kao i ostali, ali čini se da je Phil Fish bio u njihovoj klapi prije nego što je postao revolveraš po narudžbi. Stvarno su dobri prijatelji.

Šerif popije naiskap drugi vrč piva i baci nekoliko centi na šank. Pogleda Steelea koji je polako žvakao svoj sendvič kao da mu želi još nešto kazati, ali odušane, okrene se i ode.

– Biste li nam napravili uslugu 'šerife! – pozove ga Irwin.

– Što bi to bilo?

– Biste li podsjetili ljude pokraj željezničke stanice da se u nas toči odlično pivo, a danas je tako vrući dan...

– Doći će oni brzo – zlovoljno će Zuckert. – Počelo im je biti dosadno jer su glavna natjecanja završila.

Šerif izađe i u gostionici zavlada ugodna tišina. Irwin i Drew nisu imali jedan drugom

ništa reći, a Steele je bio obuzet vlastitim mislima nakon što je završio oskudni obrok. Malo kasnije kimne konobarima u znak pozdrava i izađe.

Na drugoj strani trga što ga je stvaralo križanje dviju ulica bio je šerifov ured. Vrata su bila širom otvorena tako da je mogao vidjeti krupnu Zuckertovu figuru. Sjedio je za stolom. Steele krene prema tihom kraju ulice. Koraci su mu odjekivali dok je hodao drvenim nogostupom. Neko je vrijeme sjedio na bačvi ispred trgovine pićima, ali sad ova strana ulice nije bila u sjeni jer se sunce bližilo zapadnom obzoru.

Kada je ustao i krenuo prema hotelu San Juan, Zuckertovo predviđanje se počelo ostvarivati. Ljudi su napuštali željezničku stanicu i kretali prema središtu grada. Svi su bili već pomalo umorni i praznički dan je polako gubio svoju draž. Steele prijeđe preko krvave mrlje koju je za sobom ostavilo tijelo Cliftona Reesea i uđe u hotel.

– Sve su u svojim sobama 'gospodine Steele – reče krhki recepcioner kad je ovaj ušao u predvorje pogledao naokolo. – Možete u nas pričekati dok ne dode vlak – on se nervozno nasmije: – One će spavati dok se ne pojave nove mušterije. Bit ćete sami.

Steele je razmišljao da li da unajmi sobu za ostatak popodneva, a onda se predomisli. Dobra će mu biti i izlizana sofa u predvorju, a uz to bila je besplatna.

– Mnogo vam hvala – Steele sjedne na sofu i osjeti miris jeftinog parfema.

– To je najmanje što mogu učiniti za vas nakon što ste mi vi i jednoruki momak spasili velike sramote.

– Znaš li nešto o Cornfordu? – zapita Steele i pogleda prema zidnom satu. Bilo je tek četiri.

– Ništa gospodine Steele – zatrepta recepcioner. – Dojahao je u grad rano jutros i pitao za dopuštenje da li može crtati. Bio je jako ljubazan i besplatno mi je napravio portret.

Želeći završiti razgovor, Steele nasloni glavu na sofu i šesir gurne na oči. Počeo ga je zanimati jednoruki slikar. Uvijek je bio na mjestu gdje se dogodila neka neprilika. Činilo se da mu se Steele sviđa. Mogao je rukovati revolverom čak možda bolje od ostalih revolveraša. Steele je vidio kakvom je brzinom potegnuo pištolj i točno pogodio, premda je između njega i cilja – Reesea bilo slikarsko platno. Nije mogao tek slučajno tako dobro pogoditi.

– Što je to? – iznenada zapita Steele, ne dižući šesir s lica.

Recepcioner se trgne iz zamišljenosti i iznenađeno pogleda Steelea. A onda je i on čuo. Iza hotela je netko jednolično tukao čekićem.

– To je grobar – reče on. – Njegova je radionica odmah iza hotela. Danas je jako zaposlen. Mora napraviti sanduke za mrtvace.

– Ovako grobar izgleda – Cornfordov je glas bio znak da je ušao u hotel i sad se Steele sjetio što je zaboravio kad je razmišljao o Cornfordu. Bio je to momak koji se kretao vrlo tiho, kao mačka.

Momak je pokazivao najnoviji crtež. Prikazivao je grobara kako pravi sanduke. Na jednoj su stranici bila nacrtana tri sanduka, a na drugoj tri mrtva tijela. U sredini je bio grobar.

– Čini se da su Reeseovi kompanjoni naručili izradbu još jednog lijesa – reče Cornford, smiješeći se. A možda je taj četvrti namijenjen nama.

– A što će biti s Clover? – upita Steele.

Cornford slegne jednim ramenom:

– Možda se Fish ne osvećuje ženama.

Vani se začuju koraci.

– Spreman sam na jednu povalim – reče rančer ulazeći u predvorje. Bio je to onaj koji je ušao u uži krug natjecatelja i ispao. Nakon toga je utopio tugu u jednoj od gostionica i sad se spremao da kupi jednu od djevojaka u hotelu. Razočarao se kad je vidio da je predvorje prazno: – Prokletstvo! Nema ni jedne mačke!

– One su na katu – reče recepcioner. – Možete ući u bilo koju sobu čiji je broj obojen crveno.

– Juhuuu! – vikne rančer prolazeći predvorjem. – Evo me!

Preskakao je po dvije stepenice odjednom. Cornford izađe samo da bi pokupio stalke, sklopivu stolicu, krede, papir i ugljen.

– Hoćeš li mi pričuvati ovo? – zamoli on recepcionera i sav svoj slikarski pribor stavi na stol. – Ovaj momak mi je dao sjajnu ideju što da radim dok vlak ne stigne. – On veselo potrči za rančerom i zaustavi se na vrhu stepenica: – Što misliš

o ovome 'Steele? — veselo će on.

Steele je ponovo nabio šešir preko lica:

— Danas se namjeravam voziti samo u vlaku.

— Ti se ne voliš zabavljati.

— Volim poker i to je sve.

Steele nije mogao zaspati jer su ga iz drijemeža svaki čas budili ljudi koji su ulazili u hotel i koje je bezvoljni recepcioner upućivao na kat. Imao je dobro razvijen osjećaj za vrijeme i kad je ustao sa sofe pogriješio je samo pet minuta. Sat je pokazivao petnaest minuta do šest.

Vani je sada bilo mnogo ugodnije, a sunce je dobilo crvenkast sjaj. Recepcioner uputi sredovječnog čovjeka u radnom odijelu na kat, a onda se nasmiješi Steeleu:

— Još vam jedanput hvala gospodine. Vjerujem da ćete otići iz grada bez nepritilike. Hoćete li da pozovem gospodina Cornforda?

Steele navuče rukavice, uzme pušku i objesi je na rame.

— Ako želi otputovati vlakom, stići će na vrijeme — reče on i krene prema vratima.

Izašavši, duboko udahne večernji zrak. Lagani je povjetarac puhao s istočne strane doline. Nije bio dovoljno jak da dignu prašinu s ulice, ali je zato donosio miris dima iz dimnjaka i lagano vijorio zastavama na stupovima ispred željezničke stanice. Prostor oko stupova bio je sada pust kao i glavna ulica u gradu. Većina obitelji što su jutros doputovale u grad da proslave Dan nezavisnosti, otišle su svojim kućama. Trgovine su uglavnom bile zatvorene.

Hodajući polako ulicom mogao je čuti žamor i glazbu pijanina što su dolazili iz saluna Crossways. Druge dvije gostionice bile su poluprazne. Iz njih je dopirao ugodan miris. Daleko, s južne strane doline dopred njega zvižduk lokomotive.

Dok je prelazio križanje što je stvaralo mali trg, šerif Zuckert izađe iz svog ureda noseći pušku.

— Ovo je bilo dugačko popodne — reče on pridruživši se Steeleu. — Neće ti smetati ako s tobom prošetam do željezničke stanice.

— Ti si gazda u ovom gradu.

Zuckert pljuje u prašinu ispred sebe i kiselo pogleda naokolo:

— Gledaj ih! Gore od želje da Phil Fish stigne prije nego vlak ode.

Čovjek iz Virginije je već ranije osjetio da je ponovo u središtu pažnje. Šerif i Steele su sada išli sredinom glavne ulice prema jugu. Mnogo ljudi, a među njima i nekoliko žena, stajali su postrance i nijemo ih gledali. Muk se proširio i na gostionicu. Kad se ponovo začuo zvižduk lokomotive što se brzo približavala, i pijanino prestane svirati. Malo kasnije formirala se skupina od dvadesetak ljudi i polako krenula za Steeleom i Zuckertom.

— Gledaj kukavice! — vikne Hart koji ih je promatrao sa strane.

— Da — potvrdi Burke. — Daju petama vjetra prije nego Fish stigne ovamo.

Steeleu nije promaknulo da Burke govori u množini i zato pogleda preko ramena. Nekoliko koraka ispred gomile koja ih

je pratila išao je Cornford nagnut malo u stranu pod teretom stakla i ostalog.

Vlak ponovo zazviždi i na nebu koje je već počelo tamniti izviše se oblak dima.

— Ti si čovjek nevjerojatnog strpljenja i hladnokrvnosti — reče šerif pomalo zadivljeno.

Čovjek iz Virginije se tiho nasmije.

— Čini se da mi je to jedina vrlina.

Sumnjam, sine — reče šerif.

Steele ponovo pogleda lijevo, desno i iza sebe. Njegovim tamnim očima nije promaklo ni jedno lice koje ga je promatralo.

— Znate li šerife jesu li Porter i ostali revolveraši otišli iz grada? — upita on.

Zuckert je polako i sa zabrinutošću promatrao lica oko sebe.

— Nisam. Vidio sam jednu skupinu njih kako ulaze u salun. Nakon toga ih više nisam vidio.

Cornford ih sustigne i stane pokraj Steelea. Nisu čuli kad im je prišao. Opazili su ga tek kad je progovorio.

— Još se nisi počeo zabrinjavati, je li tako Steele? — upita on veselo.

— Ne podnosim te jer se stalno uplićeš kad sam u neprilici — reče mu čovjek iz Virginije držeći prst na obaraču.

— Neće više biti prilike — odgovori Cornford. — U ovom gradu te nitko neće napasti.

Vlak je već bio posve blizu. Čulo se klopavanje kotača. Tri čovjeka su izašla na čistinu gdje su bili stupovi sa zastavama. Radoznala gomila iza njih polako se razilazila. Ljudi su

smatrali da je sada prekasno da dode do sukoba. Jedino su Hart i Burke bili uporni, premda su neuspješno pokušavali prikriti razočaranje što Phill Fish nije stigao na vrijeme.

Steele, Zuckert i Cornford zaobiđu ugao zgrade željezničke stanice. Ispred zgrade nije bilo nikoga osim konjušara koji je vodio dva konja. U jednoj je ruci imao vedro vode, a u drugoj hrpicu sijena.

— Uradio sam kako ste mi rekli — reče on.

Steele mu zahvali na trudu. Konjušar je trenutak oklijevao, ali ga trgne ponovni zvižduk lokomotive i on ode.

— Željezničar koji radi na ovoj stanici vodi računa samo o ukrcaju stoke — objasni Zuckert i krene prema mjestu na peronu gdje se vlak trebao zaustaviti. — Karte ćeš kupiti kod konduktera u vlaku.

Daljnji je razgovor bio prekinut zbog zaglušujuće buke koju je stvarala lokomotiva. Iza zadnjeg vagona bila je još jedna lokomotiva spremna da povuče vlak u suprotnom smjeru budući da je pruga završavala u Friday Wellsu.

Uspaničena od straha, dva su se konja uzaludno pokušavala istrgnuti od mjesta gdje su bila privezana jer je lokomotiva zakočila nekoliko metara od njih. Većernji zrak se ispunio parom i čačavim dimom. Strojovođe na objema lokomotivama zatvore glavne ventile.

— Steele, kopile! — vikne Bob Porter.

Koraci su mu tupo odjekivali dok je brzo prilazio s druge strane zgrade željezničke stanice.

Znatiželjnici brzo pobjegnu. Steele na trenutak pogleda Zuckerta koji je tražio najsigurniji zaklon. Porter naglo stane, a isto tako i momci koji su ga pratili: Gus Young i Chuck Burton. Revolvere nisu bili izvukli ali su im ruke bile u njihovoj visini. Na prozorima vagona pojave se radoznala lica. Putnici koji su se spremali da izađu, vrate se u vagone.

— Makni se, momče — mrko će Porter. — Ovo se tiče samo mene i kicoša. Moj revolver protiv njegove nalickane puške.

— Imaš malo previše revolvera nego što treba — reče mladi umjetnik.

— Mi smo ovdje samo da pomognemo ako se netko usudi stati na kicoševu stranu — hladno će Gus Young. — Chuck i ja smo zajedno.

Porter je nestrpljivo čekao da Young dovrši jer je ovaj imao naviku da govori vrlo polako. Oči su mu bile prikovane uz Steeleovu nepomičnu figuru:

— Nitko me još nije pobijedio — upozoravao je. Sad će se pokazati tko je bolji i tko je zapravo pobjednik današnjeg natjecanja.

Steele jedva vidljivo kimne glavom:

Ništa nećeš izgubiti osim svog života, momče.

Prokletstvo! Ovo se Fishu neće svidjeti! — vikne Burke iz sigurnog zaklona zgrade željezničke stanice.

— Sad! — vikne Porter i posigne za revolverom.

Puška strelovito spuzne sa Steelovog ramena. S prozora vagona nestane radoznalih lica.

— Pucaj, Porter! — vikne netko.

— Dosta! — zapovijedi Zuckert.

Pucanj šerifovog oružja bio je prvi zvuk koji je prekinuo grobnu tišinu što je nastala nakon ove vike suparnika. Njegov se metak zario točno ispred Portera. Revolver visokog Portera, Steeleova puška i još jedan revolver opale u isto vrijeme, ali Porterov je revolver bio uperen u zemlju. Na prsima su mu se pojavile dvije velike crvene mrlje. Još prije nego se Porter srušio na tlo, Young i Burton su potegli revolvere. Young podigne svoj visoko i nacilja u Zuckerta koji je stajao na krovu kolodvorske zgrade. Burton krene prema vlaku tražeći čovjeka koji je pucnjem pomogao Steellu.

Zuckert pogodi Younga točno u glavu, a istog trena pucanj iz vlaka pogodi Burtona u srce i ovaj se sruši kraj Younga.

— Baci oružje, Fish! — vikne Zuckert nišaneći prema jednom od vagona.

Nastao je trenutak napete tišine a onda Fish vrati revolver u korice, otkopča pojas i baci ga na pod otvorenog dijela željezničkog vagona.

— Mislim da sam pogodio Portera prije tebe — reče on Steellu.

Bio je mlađi od čovjeka iz Virginije i nekoliko centimetara viši. Bio je toliko mršav da je to graničilo s iscrpljenošću. Da je imao bar malo boje na svom upalom, košćatom licu, mogao je biti čak i zgodan. Imao je pomalo buljive oči. Bio je odjeven u sivo od pete do glave, a na čizmama je imao mamuze. Od

te jednoličnosti sive boje odsakali su jedino meci zataknuti za pojas i revolveri sa sedefnim dršcima.

Kad je progovorio, gurnuo je šešir na tjeme. Bio je posve ćelav.

Steele je vješao svoju pušku o rame kad je začuo da se smrtonosni revolveri Phila Fisha vraćaju u korice.

— Porter nije ucijenjen i nema novčane nagrade pa smatra da se ne trebamo svađati oko toga — mirno će Steele.

— Fish, natrag u vlak! — vikne Zuckert. — Za danas je dosta mrtvih revolveraša u Friday Wellsu.

Fish uopće nije obratio pažnju na šerifa.

— Meni nije važno gdje će se to dogoditi — reče on Steelu, a onda svoje hladne oči skrene prema Cornfordu i tu ih zaustavi. — Važno je da ću vas ubiti obojicu ma gdje bili.

Osmijeh jednorukog dječaka bio je bezbrižan kao i uvijek:

— Nismo zabrinuti zbog toga.

— Svi u vlak! — naredi šerif Zuckert. — Svi se čistite iz Friday Wellsa.

Fish kratko kimne i okrene se prema stepenicama vagona, ali se sudari s Jakeom Whitfieldom koji je stajao odmah iza njega. Hart i Burke su se probili kroz gomilu ljudi što se ponovo skupila kad je opasnost prošla, i ušli u vlak na mjestu gdje su Fish i Whitfield nestali s vidika.

— Šerife, što je ovo do vraga? — vikne strojovođa dok su Steele i slikar odvezivali konje. — Neće valjda svi oni što prave

nered u gradu ući u ovaj vlak!

Zuckert pljućne. Na zapadu je sunce dodirnulo obzor. Nebo je postalo crveno kao krv tri leša što su ležala ispred zgrade stanice.

— Bez svađe molim — zabrunda Zuckert. — Naš grobar ima pune ruke posla.

Vagon za stoku je bio zadnji, budući da se vlak sada trebao kretati u suprotnom smjeru, vagon će biti prvi iza lokomotive. Steele i Cornford povedu konje prema tom vagonu, ali im se na putu ispriječe tri leša revolveraša i oni zaobiđu pravu lokomotivu i krenu prema vagonu s druge strane vlaka.

Sredovječna žena u velikom šeširu ljutito je gledala kroz otvoren prozor. Lice joj je bilo blijedo i duboko je udisala svjež i večernji zrak. Čula je korake dvojice i okrenula se da vidi tko to ide. Zastane joj dah kad je prepoznala Steelea.

— Mladiću! — vikne promuklim glasom. — Ovo je najveće nasilje i sramota što sam ikada vidjela!

— A ja sam mislio da si rukovao puškom na najljepši mogući način — dočeka Cornford ovaj napad. — Imaš lakoću pokreta.

Čovjek iz Virginije dotakne obod svog šešira kad su prošli s konjima ispod prozora na kojem je stajala žena.

— Tek si se zalijepio za mene, momče, da bi mogao malo obuzdati svoj jezik — promrmlja on.

— Obožavatelj sam svega što je najbolje, Steele — reče umjetnik — a ti valjda znaš da si najbolji u gađanju puškom.

IV

Čim su dva konja ušla u vagon za stoku, vlak krene. Nitko drugi te večeri nije otputovao iz Friday Wellsa i nitko se nije iskrcao iz vlaka. U vagonu za stoku bio je Crnac koji je vodio računa o životinjama, i za pedeset centi po konju što je dobio od Steelea i Cornforda, pristane da im sedla i istimari konje.

Čovjek iz Virginije uzme kaput i pušku, a jednoruki slikar svežanj papira i kutijicu ugljenih štapića za crtanje i pođu u prvi vagon za putnike.

U vlaku nije bilo mnogo putnika, a u ovom vagonu pogotovu, jer su gotovo svi putnici potražili mjesta u drugim vagonima kad su ušli Fish i njegova banda kauboja. Bio je to stari olinjali vagon s tapeciranim sjedištima smještenim jedan par prema drugome, a središnom između njih bio je prolaz. Na stropu su visjele nezapaljene svjetiljke, a na zidovima između prozora akvareli s prizorima iz života na Divljem zapadu. Fish, Burke, Whitfield i Hart sjedili su na drugom kraju vagona. Revolveraš je sjedio sam na jednoj strani prolaza, a na drugoj ostala trojica. Kad su Steele i Cornford ušli u vagon, on je upravo bio zauzet paljenjem duge uske cigare.

Htio bih da znate – počne Fish držeći cigaru među zubima – da nećete umrijeti zato što su mi platili da to uradim. Jednom me je Reese izvukao iz sosa i zato sam mu dužan. Ovi momci mi nisu dali ni centa za to.

Morao je vikati da bi nadglasao klopavanje kotača i brekta-

nje lokomotive, ali to za njega očito nije bio nikakav napor.

Steele sjedne na klupu odmah do vrata, Cornford krene prolazom prema središtu vagona.

– Nije lako kad izgubiš prijatelja – odvrati mladić. – Šad ti ne može pomoći da se izvučeš iz ovog sosa.

Sunce je sada tek provirivalo na obzoru i kroz prozore je dolazilo samo slabo crvenkasto svjetlo, ali dovoljno da osvijetli Fishovo lice dok je ispljuvavao cigaru. Na njegove upale košcate obraze iznenada izbije malo rumenila. On se brzo svlada i pokuša se nasmiješiti, ali Steeleu je to bilo dovoljno da otkrije kako Fish ima istu manu od koje je patio i Porter, a koja bi za njega mogla biti kobna. Kao revolveraš ne bi smio sebi dopustiti da se naljuti i izgubi kontrolu nad sobom.

– Bilo je neprilika s djevojkama, sinčiću! – reče Fish. – Obično zabavljanje, a poslovna pitanja rješavam sâm.

– Pa zašto ti onda smetaju djevojke? – zajedljivo će Cornford.

Fish nije bio baš bistar čovjek. Namrgodio se pokušavajući naći uvredu u Cornfordovom pitanju, a onda odustane i smješak se ponovo pojavi na njegovom upalom košcatom licu. Zanjše se na klupi i prebaci noge preko prolaza.

– A kamo si se zaputio sinčiću? – zapita on ponovo stavljajući cigaru u usta.

– Zaraditi nekoliko dolara – odvrati slikar i zaustavi se ispred para nogu što su mu prepriječile put.

– To ne možeš ponijeti sa sobom.

– To ti samo tako kažeš.

– Nisi računao na nas, Cornford! – dobaci Jake Whitfield.

Momak pogleda preko ramena prema Steeleu koji je bio zatvorio prozor i obukao kaput od ovčje kože.

– Što ti misliš o ovoj trojici, Steele? Stoje li oni dosta?

Čovjek iz Virginije je upravo ulagao nove čahure na mjesta ispražnjenih:

– Ne stoje baš mnogo – odgovori on.

Netko gurne vrata iza Fishovih nogu. Bio je to konduktier koji nije imao pojma što se događa u ovom vagonu. Bio je to debeljko okrugla lica i naočalima žičanih okvira. On se odmah zaustavi zagledan u prizor koji ga je dočekao. Na trenutak se činilo da će se okrenuti i vratiti odakle je došao, ali ipak odustane i zaključa kako je najbolje da se pričinjava da nije opazio ništa neobično.

– Gospodine, pušenje je dopušteno samo u salonu – reče on. Glas mu je bio pomalo piškav jer je imao umjetno zubalo.

– Ovdje se nitko ne buni što ja pušim – odgovori Fish i otpuhne oblak dima u konduktierovo lice.

Konduktier se ugrize za usnu jer njegovo upozorenje revolveraš nije primio kako valja. Nije se mogao suzdržati nego ljutito pogleda naokolo:

– Je li to istina? zapita on. Kauboji su ga ukočeno gledali, a Steele uopće nije obraćao pažnju na njega. Pričinilo mu se da je Cornford jedini čovjek

u vagonu kojemu se može obratiti. Jednoruki momak mu se nasmiješi:

– Sve je u redu, stari. Nitko neće odbiti čovjeku da popuši posljednju cigaru.

Posljednji trak sunca obasja Fishovo lice koje se ponovo osulo crvenilom.

– Sinčiću! – zareži on. – Nije mi jasno kako si tako dugo uspio ostati na životu s tako lajavim ustima.

– Molim vas, gospodo! – brzo će konduktier. – Prekljinjem vas da ne stvarate neprilike u vlaku. Dokle, idete. Želim vam naplatiti karte. Takvi su propisi.

– Koja je sljedeća stanica? – htio je znati Fish.

– Perry Springs.

– Molim šest karata – reče Fish. – Ja plaćam.

Cornford pogleda nazad prema Steeleu dok je konduktier užurbano pisao karte:

– On i nije tako loš. Jel'da, Steele?

– Srce mu je veliko kao Texas – reče čovjek iz Virginije i posegne rukom u džep kaputa da izvadi smotuljak dolara.

– Nećeš moći promašiti tako veliki cilj.

– Kaže se da su velike želje lijepa stvar – Fish ovaj put nije dopustio da ga Cornfordova zajedljivost izbaci iz takta.

– Kad završiš s tim kartama, ispiši jednu od Perry Springsa do Santa Fea – dovikne Steele konduktieru.

Fish se hrapavo nasmije:

– Ovo više nisu velike želje. Ovo su maštarije veće od Texasa.

On makne noge s prolaza i stavi ih na sjedalo nasuprot sebe. Konduktier istragne ispisane

karte, podijeli ih oko sebe i drhtavom rukom uzme novac što mu ga je pružio Fish. Onda krene prolazom prema dnu vagona. Zaustavio se tri puta da zapali svjetiljke. Vani su dvije lokomotive stenjale na laganoj uzbrdici i zavoju kojim je pruga izlazila iz doline Friday Wellsa. Suton se polako gasio.

Cornford krene u namjeri da napusti vagon.

— Nadam se da ne namjeravaš pobjeći od mene, sinčiću — reče Fish dajući težinu svakoj, polako izrečenoj riječi.

Mladi slikar se nezadovoljno nakašlja. Bilo je to toliko neobično za Cornforda, da je Steele podigao pogled i odvratio pažnju od konduktera koji je ispisivao kartu.

— Koliko ruku imam, Fish? — zareži Cornford.

Steele je znao da momak ima naglu narav i kad se ništa ozbiljno nije događalo, a da se ne može svladati ni kad ima neprilika pokazao je kad je metkom prosvirao Reeseu glavu.

Fishu je bilo drago da je Cornforda uspio naljutiti.

— Mogu izbrojiti samo jednu — reče on smiješeći se s cigalom u zubima. — Ali ja ne isplaćujem naknadu bogaljima ako se dogodi da budu pogođeni mojim metkom.

— Prije sam imao dvije — izlaze Cornford pokušavajući se svladati, ali glas mu je drhtao od srdžbe, a oči bijesno svjetlucale pod svjetlom svjetiljke dok je promatrao Fisha. — Ovu drugu sam izgubio zbog toga što nikad nisam ni od čega i ni od koga bježao.

Revolveraš ga nije prestao izazivati:

— U redu sinčiću, prodao si me — reče on dok je kondukter predavao Steeleu njegovu kartu. — Nemaš tako lajava usta kao što sam mislio.

Kondukter se pribojavao Steeleove ravnodušnosti isto toliko koliko i Fishove agresivnosti. Kad je Cornford izašao, osjetio je u vagonu toliku napetost, da umalo nije trčeći pobjegao niz središnji prolaz.

— Gospodo, molim vas ne pravite neprilike u vlaku! — vikne on kad je već bio na izlazu. Kad je zalupio vratima, vlak više nije tako snažno klopao kao prije jer više nije bio na uzbrdici. Steele je sad bio sretan što se bio odlučio malo odmoriti u predvorju hotela San Juan. Dan nije bio naporan, ali ona nesnosna vrućina ga je izmorila i sad bi ga ovo jednolično truckanje i klopavanje sigurno uspavalo da se nije malo odmorio. A sada nije bio trenutak da bude nepažljiv i neoprezan u najvećoj mogućoj mjeri.

Phil Fish ga je namjeravao ubiti, a bio je poznat po tome da ne odustaje od onoga što je naumio uraditi. Da su se slučajno sreli na natjecanju, revolveraš bi sigurno bio spreman da tamo obračuna s čovjekom iz Virginije. Ni jedan revolveraš po narudžbi ne bi propustio dokazati svoju vještinu pred mnogim svjedocima, pogotovu ako je skup kao Phil Fish koji je za svoje usluge tražio najmanje tisuću dolara. Ipak, takvom čovjeku, već i zbog naravi posla kojim se bavio, ne bi bilo nalik kad bi propustio priliku da lako ubije svoju žrtvu.

Zato, dok je vlak ubrzavao jer je sad išao po pošumljenoj viso-

ravni, Steele nije ni jedan jedini trenutak dopustio da mu misli i pažnja skrenu na nešto drugo. Sjedio je uspravno na svom sjedalu s puškom naslonjenon na bedra. Ovratnik kaputa je podigao tako da mu je pokrivao uši, a šešir je namjestio malo naprijed tako da mu je polovica lica bila u sjeni.

Na drugom kraju vagona Fish je postrance sjedio na svojoj klupi i, nagnut preko prolaza, slušao razgovor trojice kauboj. Čizmom je gnječio cigaru na podu, ali u zraku je ostao miris duhanskog dima od kojeg je u vagonu bilo pomalo zagušljivo. Premda su prozori bili čvrsto zatvoreni, postajalo je sve hladnije jer je ispod vrata na oba kraja strujao zrak i stvarao propuh. Sad je vrućina u Friday Wellsu bila ugodna uspomena jer je u vagonu bilo sve hladnije od planinskog zraka. Povjetarac što je u predvečerje počeo puhati pretvorio se u prilično jak vjetar kad je pao mrak.

Phil Fish je bio pripremljen za hladni planinski zrak. Spustio je kovčeg s police iznad sjedala i iz njega izvadio kaput koji mu je dopirao sve do listova kad ga je obukao. Izgledao je kao veliki vojnički kaput. Umjesto vojničkih oznaka bila su prišivena dugmad. Bio je plave boje kao što su bile uniforme unionista u građanskom ratu.

Whitfield, Burke i Hart tresli su se od zime jer su bili lagano odjeveni.

Više nisu razgovarali i Fish zauzme pozu istu kao i Steele netrmice ga promatrajući. Ni Steeleove šeširom zasjenjene oči nisu se micale od Fishova

lika. Whitfield je nezainteresirano gledao kroz prozor. Zabačivši glavu unazad, Burke i Hart su gledali u strop.

— Još uvijek ti ne smeta pušenje, kicošu? — Fish će iznenada i uvuče ruku pod kaput.

Uradio je to lijevom rukom. Steele je već ranije opazio da je sedefna drška revolvera na desnoj strani opasača izlizanija od one na lijevoj strani. Uz to Fish je uvukao ruku suviše visoko da bi mogao izvući pištolj. Izvukao je cigaru iz džepa košulje. Steele ne reče ništa i revolveraš zapali. On se nagne naprijed da zgazi zapaljenu šibicu što ju je bacio na pod, ali je istovremeno uvukao desnu ruku pod kaput, ovaj put niže. Uspravio se što bi trepnuo okom.

Steele se brzo baci sa sjedišta u čučanj, a istovremeno okrenu pušku i otkacio je. Fish se i dalje cerekao s cigarom u zubima, a onda zine od iznenađenja. Ona trojica se brzo okrenu, ali prije nego su išta mogla učiniti, začuo se pucanj iz Steeleove puške.

Metak pogodi svjetiljku što se njihala na stropu vagona. Najprije je pogodio posudu s petrolejem, onda stakleni štitnik, da bi se na kraju zabio u strop. Revolveraš i njegovi kauboji počnu vikati od straha i bijesa kad su se komadići stakla i zapaljenog petroleja sručili na njih.

— Spržit će nas! — vikao je Whitfield pokušavajući ugasiti plamen što je zahvatio njegov šešir.

Čovjek iz Virginije nasloni puščanu cijev na naslon klupe. Cijev nije bila uperena ni u koga. Četvorica na drugom kraju

vagona su ustala i gledala prema njemu.

Prvi se snašao Fish. Sad su mu obje ruke bile na vidiku. Podigao je cigaru što se kotrljala lijevo, desno po prolazu i zapalio je na plamenu što je lizao tkaninu kojom je bila obložena klupa, a onda ga ugasi čizmom.

— Ja sam pogriješio — pokušao je udobrovoljiti razljučene kauboje. — Znao sam da je vrlo precizan u gađanju, ali sam htio provjeriti koliko je brz.

On se spusti na klupu. Smijeshio se gledajući sad kauboje, sad Steelea.

— Nimalo nije militav i nepokretan — tvrdo će Hart.

On i druga dvojica zauzmu svoja sjedišta. Zabrinuto su se pretraživali, a zatim i sve naokolo ne bi li otkrili tragove vatre. U zraku se osjećao jak smrad paljevine, a vagon što se i dalje njihao na klopajućim kotačima bio je sada manje rasvijetljen nego prije.

— Ovo je zaista bio pravi pogodak — složi se Fish i kimne glavom.

Steele je još stajao na nogama, kladeći se zbog truckanja vlaka, kad su se na suprotnoj strani treskom otvorila vrata. Na pragu se pojavio namrgodeći kondukter. Njegove su oči kroz naočale pogledale najprije razbijenu svjetiljku, zatim nagorjela mjesta na podu i klupama i na kraju ljude što su ga netremice promatrali. Za njim je u vagon ušao ledeni zrak i donio do Steelea smrad nagorjele tkanine. Kondukterov je kaput bio otkopčan i ispod njega, pričvršćen za naramenicu, visio je mali revolver.

Kada je ušao, bio je ljut. Kad je vidio što se dogodilo prestrašio se, ali je uspio na kraju skupiti malo hrabrosti.

— A tako! — vikao je on dok je nogom zalupio vrata iza sebe, a onda je krenuo središnjim prolazom vagona: — Vi ste oštetili nešto što je vlasništvo željeznice, a moja je dužnost da to čuvam. Zbog toga ću sada zaustaviti vlak i iskrcati vas. Da se niste usudili spriječiti me!

Već je bio prošao četvoricu kaubojia i pregledavao je sve naokolo, a Steelea nije opažao. Kretao se tako spretno kao da se rodio u vlaku. Nije mu smetalo drmusanje.

— I mi želimo što prije izaći iz vlaka! — vikne za njim Fish. — Uradi što ti je dužnost!

Steele se makne da propusti konduktera, a onda sjedne. Čekao je da se na vratima na suprotnoj strani pojavi Billy Cornford, ali mladi jednoruki umjetnik je propustio predstavu. Fish je netremice gledao u ista vrata, dok su tri kauboja uzbuđeno međusobno razgovarala.

Strojovođa na lokomotivi što je vukla vlak počne usporavati nakon što je dao nekoliko signala upozorenja. Vlak je usporavao, sve dok škripa kočnica nije postala tako jaka, da su ispod kotača počele frcati iskre. Putnici u vlaku morali su se pridržavati za sjedala da ne bi pali zbog naglog kočenja.

Vlak se zaustavio dok su lokomotive svom snagom ispuštale paru. Činilo se kao da su živa stvorenja, ljuta što ih netko ométa u njihovom uobičajenom poslu. Fish pogleda kroz prozor na jednoj, a ostali kauboji kroz

prozore na drugoj strani vagona.

— Ovamo — odluči revolve-raš i palcem pokaže kroz prozor.

Steele pogleda u tom smjeru. Noć je bila posve vedra i puna mjesečine. Gotovo pun mjesec obasjavao je neravno tlo puno oštrog kamenja i stijena između kojeg je tu i tamo raslo poneko stablo. Kristalići leda svjetlucau su pod mjesečevim svjetlom.

— S ove strane je suviše strmo — javi Whitfield.

Otvore se vrata iza Steelea i kroz njih proviri kondukter s uperenim malim pištoljem. Iza njega se vidjela sjena Crnca koji je stajao na vratima vagona za stoku. Gotovo se ne bi ni vidio u mraku, da mu se nisu svjetlucale bjeloočnice.

— Hajde, momci! — drekne kondukter potkrepljujući svoj autoritet malim pištoljem. — Odmah van iz vlaka pa tamo sredite svoje račune. Vani ne možete napraviti nikakve štete vlaku. Možete se jedino poklati između sebe. To će biti jedina šteta!

Fish je nešto tiho dogovarao s ostalom trojicom. Činilo se da sva četvorica ne obraćaju pažnju na konduktera. Onda su ustali i, vođeni Fishom, krenuli prema izlazu na drugom kraju vagona.

— Ovo se odnosi i na vas! — vikne kondukter Steeleu. — Čini mi se da ste vi izazvali čitav ovaj nered.

Steele uzdahne, ustane i stavi pušku na rame. Kondukter ispruži ruku.

— Možete mi vratiti kartu od Perry Springsa do Santa Fea,

jer mi se sve čini da je nećete uspjeti iskoristiti. Calvin će iskrcati vašeg konja i konja jednorukog.

Steele uzme od konduktera novac za vraćenu kartu, metne ga u džep i počne silaziti stepenicama:

— Htio bih postaviti jedno pitanje.

— O čemu se radi?

— Cornford nije moj prijatelj. Neprilika je u tome što se on stalno mota oko mene premda ga nisam molio za to.

— To je tvoj problem — tvrdo će kondukter. — Ja samo želim isprazniti ovaj vagon i riješiti se daljnjih neprilika.

— Ne bih se baš složio s tim — promrmlja čovjek iz Virginije i ne pogledavši više konduktera, izađe iz vlaka.

Pogled mu se prikovao uz Phila Fisha koji je već bio odmakao dvadesetak metara od pruge. Kretao se ravnom linijom malo udesno od mjesta gdje je stajao vlak. Ni jednog od kauboja nije bilo na vidiku. Dok je hodao, pod Steeleovim čizmama pucketao je led što se bio nahvatao na kamenito tlo. Iza sebe začuje topot kopita što su odzvanjale na šupljim dasci. To je Crnac uz veliki napor pokušavao izvesti iz vlaka konje kojima se nije dalo van na ledeni noćni zrak.

Fish nije gledao Steelea. Umjesto toga, promatrao je vagona kroz čije je prozore dopiralo svjetlo i osvjetljavalo padinu obraslu grmljem. Na svakom je prozoru bilo nekoliko radoznalih promatrača.

— Hej, narode! — vikao je Fish. — Dobro gledajte što će se sada ovdje dogoditi! I zapamtite

ime Phila Fisha kad kasnije budete pričavali što ste doživjeli!

Konji su već bili izvan vlaka i Crnac Calvin im ispusti uzde da slobodno vise.

— Nećemo ovdje ostati — izjavi kondukter dok je Crnac dizao dasku po kojoj su se spustili konji. — Vlak se mora držati voznog reda.

Fish se naceri s cigarom među zubima, a onda je ispljune na stranu gdje je stajao Steele koji se bio zaustavio desetak metara od njega, u blizini vlaka koji još nije krenuo.

— Reci mu, Jake! — vikne Fish.

Kondukter se naglo okrene kad je začuo hrapavi Whitfieldov glas što je dopirao s lokomotive koja je vukla vlak:

— Vlak će ostati gdje je! Za svaku sigurnost, moj i Burkeov revolver upereni su u vratove strojovođe i ložača.

— Oni ne lažu! — začuje se prestravljeni glas.

— Napisat ću izvještaj o ... — počne kondukter.

— Ovo neće trajati ni jednu minutu! — prekine ga Fish koji i dalje nije obraćao pažnju na Steelea nego je gledao duž vlaka.

Hart izade iz zadnjeg vagona:

— Phil, dečko je požutio od straha i pobjegao!

— Ne volim žutu boju! — začuo se Cornfordov glas. — Jedino volim crnu i bijelu.

Samo oni koji su bili izvan vlaka mogli su vidjeti gdje se nalazi jednoruki slikar. Steele, Fish, Hart, kondukter i Calvin pogledaju prema krovu drugog vagona odakle je dolazio glas.

Cornford je klečao na krovu, s koljenima na papiru. Njegova jedina ruka je već crtala ugljenom prve konture prizora.

Phil i Steele su ga gledali samo nekoliko trenutaka, a onda se okrenu jedan prema drugom i više nisu obraćali pažnju ni na koga. Svi su uprli oči u njih.

— Moram ti zahvaliti, kicošu — tiho će Fish i rukama se uhvati za revere kaputa. Kad se proširi glas da je moj revolver sradio čovjeka koji tako vješto barata puškom kao što si ti, vrijetit ću dvostruko više nego sada.

On polako skine kaput s ramena koji se složi na tlo iza njega. Polako je spustio ruke zadržavši ih u visini bedara tako da se nisu mogle vidjeti ručke revolvera.

— Drago mi je što se raduješ — odvrati Steele, dok se Fish pomaknuo tako da je sada bio malo postrance i nije bio posve otvoren prema protivniku, — ali kao što si i sam rekao, poslovice kaže, da tu svoju cijenu nećeš moći ponijeti sa sobom u grob.

Cornford je crtao ugljenom prizor ispod sebe.

Hartove čizme lomile su led na tlu. Zaustavio se točno na pola puta između Steelea i Fisha.

— On će biti sekundant — objasni Fish.

Čovjek iz Virginije osjeti hladnoću oko želuca. Nije to bilo zbog zime koja je vladala visoko u planinama. Znao je što je uzrok tomu. Strah. Bio je to dobar znak jer je imao iskustva s tim osjećajem u svojoj borbi za opstanak i život od rata pa sve do sada. Ljudi koji su sma-

trali da je ta riječ nepodesna za takav osjećaj, nazivali su to poštovanjem prema neprijatelju. Steele je prihvaćao takav osjećaj takav kakav jest. Bio je svjestan da čovjek koji u ovakvoj situaciji ne osjeti strah, ne može biti ništa drugo nego glupan i da postoji veća mogućnost da iz dvoboja ode ravno u grob.

Fish je bio revolveraš koji je ubijao po narudžbi i za to dobivao po tisuću dolara i nije bio na glasu tek tako, ali ni ubojstva na željezničkoj stanici u Friday Wellsu, ni incident u vlaku, nisu dokazali da je bolji od Steelea.

Čovjek iz Virginije je pod slabim mjesečevim svjetlom ugledao ukočen smiješak na Fishovom licu. I njime je ovladao strah! Steele je znao da jedan od njih dvojice mora poginuti da bi se pokazalo tko je bolji.

— Čekajte! — doviknuo je Billy Cornford s krova vagona. — Još nisam dovršio crtež!

Steele i Fish su i dalje ukočeno promatrali jedan drugog. — kao da ih je netko privezao. Vjetar, koji nije puhao otkad se vlak zaustavio, odjednom doneše ledeni zrak niz padinu planine pokrivene grmljem. Steeleov desni kažiprst zadrhta u želji da pritisne obarač, ali se on suzdrži. Uz to što je bio izvanredan revolveraš, Fish je imao još jednu prednost. Unatoč svemu što je proživio nakon građanskog rata, unatoč svemu što je proživio u samom ratu i gnjusnog ubojstva njegova oca, Steele nije mogao izmijeniti neke svoje osobine stečene odgojem u bogatoj obitelji: osobine koje su isključivale svaku vrst prevare i obmane.

Zato je njegova desna ruka ostala mirovati dok je promatrao čovjeka koji svakako neće propustiti priliku da ga prevari, premda mu se prilika još nije ukazala. Ali zato Billy Cornford nije propustio da stane na stranu Steelea i tako mu na neki način pomogne.

— Pogledaj, Fish! — viknuo je s krova. — Nije tako loše, jel' da?

Fish nije mogao izdržati da ne pogleda prema Cornfordu koji je klečao na krovu.

Steele je i dalje ukočeno gledao svog protivnika.

Gledao ga je i čekao. Promatrao ga je dok se trzao od srdžbe i ispuštao glasove nalik na rezanje zbog crteža što mu ga je pokazivao Cornford.

Fish munjevito posegne za revolverima, ali izvuče samo onaj na desnoj strani. Steele istog trena brzo pomakne lijevu ruku, njome skine pušku s ramena i pusti da mu padne u desnu šaku koja je dočeka rastvorena i spremna da odmah pritisne obarač. Fisha je bijes zbog onoga što mu je pokazao Cornford malo ukočio, ali je još uvijek bio toliko brz da je povukao revolver prije nego si trepnuo okom. Ipak njegovim kretnjama je nedostajalo savitljivosti i gipkosti. Činilo se kao da su mu noge ostale ukočene na smrznutom tlu.

Njegov revolver i Steeleova puška zagrmjeli su istovremeno, samo što se Steele istog trena kad je zapucao sagnuo malo ulijevo, a da pri tom nije pomaknuo cijev puške s cilja ispred sebe. Metak iz revolvera pogodio ga je u nadlakticu desne ruke. Steeleov metak pogo-

dio je Fisha ravno u grudi. Smrt je izbrisala bijes na njegovom licu i on se sruši dok je pod njim zapucketao led na smrznutoj zemlji.

— Oh, ovo je nevjerojatno! — dahne kondukter.

Steele se ispravi i skrene pogled, a za njim i cijev svoje puške prema Hartu:

— Malo si zakasnio, momče — tiho će on u napetoj tišini koja je nastala nakon kondukterovog povika.

Kauboju proguta slinu:

— Gospodine, on nije rekao da će povući prije nego ja viknem, kunem se.

Steele stavi pušku na rame i okrene se prema vlaku.

— Fish nije ovo sve ni započeo — odmahne on glavom.

Cornford je još klečao na krovu, ali više nije crtao. Smiješeci se, držao je svoj netom dovršeni crtež ispred sebe. Mjesec je davao dovoljno svjetla da se na bijelom papiru razaznaju potezi crnom kredom: portret čovjeka koji raskrečenih nogu stoji iznad tijela ubijenog. I da nije u ruci imao pušku, znalo bi se da je pobjednik Steele, jer mu je točno uspio nacrtati crte lica.

— Nije uvijek istina kad se kaže da umjetnost oponaša život. Može biti i obrnuto — reče momak.

— Uz malu pomoć samog umjetnika — odvrati Steele.

Hart je i dalje drhtao i više se nije moglo reći da je tome kriva hladnoća koja je vladala vani.

— Skinu opasač momče — reče mu Steele. Dok je kauboju drhtavim rukama žurno izvršavao što mu je bilo rečeno, čovjek iz Virginije pogleda Črnca i

konduktera: — Bio bih vam zahvalan kad biste ponovo ukrkali konje.

Kondukter i Črnac živahno kimnu glavom i požure učiniti što su bili zamoljeni. Whitfield i Burke siđu s lokomotive. Ovaj drugi je pokušao prikriti nervozu s nekom vrstom ljutite zapanjenosti. Obojica su vratila revolvere u opasače.

— To je prava zamisao, kicošu! — bučno će Whitfield. — Dokazao si da si najbolji i sad si siguran da nećemo ništa poduzeti protiv tebe.

— Skinite opasače — tiho im naredi Steele.

Burke ga odmah posluša. Whitfield pogleda najprije svoja dva druga, zatim Steelea i napokon nepomično tijelo Phila Fisha. On iskrivi lice. Činilo se da će ga spopasti mučnina. Počne otkopčavati opasač:

— Što ćeš sada uraditi? — zapita kad je opasač pao na tlo.

Steele mahne glavom prema najbližem ulazu u vlak:

— Ulazite. Zahtijevat ću da vas uhapsu službene vlasti.

Trojica su već bila krenula prema vlaku, ali se na ove riječi zaustave:

— Za što ćeš nas optužiti? — usprotivi se Whitfield.

— Zbog zadržavanja vlaka.

— Nismo ga mi zaustavili! — vikne Burke. Fish je rekao da zadržimo vlak jer se htio vratiti u Perry Springs. Nismo ništa ukrali, niti smo ikoga povrijedili.

— Igrao si se mojim prokletim živcima! — drekne čovjek s lokomotive.

— I dužan si svima izgubljenom vrijeme — doda Steele.

– Neće nas uspjeti nasamariti – tvrdoglavo će Whitfield svojim drugovima dok su se penjali u vlak.

Steele ih je gledao sve dok nisu sjeli na klupe, a onda se obrati konduktoru koji je s Crncem ukrcavao konje:

– Ja još imam kartu za Santa Fe – reče konduktoru. – Želite li da vam vratim novac?

Ovaj je upravo pomagao Crncu da podigne dasku i zatvori vrata na vagonu za stoku: – Vjerujem da više neće biti neprilika.

– I ja bih htio kartu za Santa Fe – vedro će Cornford.

– U tom slučaju ne garantiram da neće biti neprilika – reče Steele, pruži konduktoru novac i uskoči u vlak.

Konduktar spremi novac, pomogne momku da uđe u vagon i na kraju se i sam popne. Strojovođa prve lokomotive zviždukom dađe znak ljudima na zadnjoj lokomotivi i vlak se polako pokrene. Nitko nije pogledao, ni spomenuo, ukočeno tijelo Phila Fisha koje je ostalo ležati na smrznutom tlu.

Steele sjedne na klupu s strane prolaza od mjesta gdje su sjedili kauboji. Konduktar ispiše Cornfordu kartu i mladi umjetnik ode u ostale vagone pokušati zaraditi još nešto do prve stanice. Konduktar polako ode u svoj odjeljek. Whitfield se nakašlja da pročisti grlo.

– Phil bi te bio slistio, kicošu, da ga onaj ludi jednoruki nije izazvao.

– Slažem se – kimne Steele.

– To nije tako važno – zagunda Burke. – On nije ubio Fisha. Sad će postati poznat na daleko i nekome tko je dovoljno

brz posrećit će se da sredi kicoša vrlo brzo.

– Hej, pa ti imaš pravo! – usklikne Hart.

Whitfieldovo gundanje se pretvori u smijeh:

– Da, imaš pravo. Jesi li dobio svoj portret, kicošu?

Steele ponovo kimne glavom.

V

Vlak je ušao u gradić Santa Fe kad je nebo na istoku počelo blijedjeti. Padala je sitna kišica, ali nije bilo hladno kao u visinama pustinskih planina.

Gradić nije bio velik, ali nakon duge i iscrpljujuće noćne vožnje činilo se kao najveći grad na svijetu. Željeznica je svoj ured imala u glavnoj ulici. Upravitelj je stajao ispod nadstrešnice ispred ureda da bi se obranio od uporne kiše i pospanim očima svaki tren gledao u svoj sat, dok se čula škripa kočnica dolazećeg vlaka. Kad se vlak zaustavio vratio se u svoj ured, uzeo kišnu kabanicu i krenuo prema njemu.

– Kasnite trideset minuta! – vikne on ljudima na lokomotivi.

Vlak je sada imao samo jednu lokomotivu, jer su drugu bili otkačili u Perry Springsu.

– Nisu oni krivi, gospodine Jansone – objasnio je konduktar dok je žurno silazio s vlaka i išao pod zaštitu natkrivenog dijela ispred željezničke stanice. – Imali smo neprilika s nekolicinom putnika.

Santa Fe je bila zadnja stanica na pruzi i putnici su žurili da što prije izađu iz vlaka. Željeli su nakon beskrajno dugih sati vožnje, napokon osjetiti tvrdo tlo pod nogama.

Jansen je bio čovjek četrdesetih godina, visok i širok, ali nekako mlitav i slab, vjerojatno zbog bavljenja uredskim poslom i dugog boravka u zatvorenoj prostoriji. Kada se njegova služba zbog zakašnjenja pretvorila u znatiželju, postao je još bezličniji.

— Neprilike? Kakve neprilike?

— Ovakve — dobaci Steele prije nego je kondukter uspio odgovoriti. Izašavši iz vlaka, dao je znak glavom i iza njega se pojave Whitfield, Burke i Hart.

Jansen pogleda putnike koji su prolazili pokraj njega i radoznalost mu poraste kad je opazio da su putnici, uz to što su bili umorni od dugog puta, bili i nekako ogorčeni i nervozni.

— Uđite unutra! — iznenada će on i gurne otključana vrata blagajne željezničke stanice.

Kondukter krene odmah za njim.

— Čuli ste što je rekao čovjek — Steele će svojim zarobljenicima.

Čim su ušli u prostoriju, gdje je blagajnik upravo palio malu peć, kondukter je brzo počeo pričati o pucnjavi i zaustavljanju u planini. Kad je završio, Jansen pogleda trojcu kaubojica koji su izgledali prilično bijedno, a onda i čovjeka iz Virginije koji je, naslonjen na zid blizu vrata, slušao priču bez velikog zanimanja.

— Ima li opaski? — reče on nakon duže stanke. Činilo se da ne zna što bi drugo rekao.

— Ispričao je sve kako se zbio — odvrati Steele. — Od vas bih jedino želio saznati gdje ću pokupiti nagradu za ovu trojicu

uhapšenika koje sam doveo ovamo.

— Ništa nismo ukrali! — branio se Whitfield.

— Sigurno nisu — reče kondukter. — A on je bio taj koji je napravio štetu vlasniku željeznice. Pucao je u svjetiljku u vagonu i nagorio nekoliko sjedala.

Činilo se da bi Jansenu bilo draže da je kondukter šutio. Odlučio je da ne obrati pažnju na ono što je rekao. Slegnuo je ramenima pogledavši u Steelta: — Ovo željezničko društvo ima mali nagradni fond — reče on. — Ipak, prije toga mora se provesti mala istraga. Moraju se ispitati svjedoci. Mislim da i šerif mora biti upoznat s tim, u svakom slučaju netko od vlasti. Nikad nisam imao ovakav slučaj.

Čovjek iz Virginije kimne:

— Mogu pričekati. Ispitajte sve koji su bili svjedoci. Kao upravitelju željeznice, predajem vam zatvorenike. Ako me ustrebate, bit ću u najboljem hotelu u gradu.

— Čekajte, ja ne znam...

Steele nije čuo ostatak rečenice jer je odmah izašao i zalupio vrata za sobom. Prostor ispred željezničke stanice bio je pust. Svi su putnici već otišli. Jedini čovjek na vidiku bio je Crnac Calvin. Stajao je na kiši pokraj vagona za stoku i u ruci držao uzde Steeleova konja.

— Zahvaljujem, momče — reče mu Steele, uzme uzde i uzjah konja. — Koji je najbolji hotel u Santa Feu?

— Odaberite sami, gospodine — odgovori Calvin, nervozan kao i svi koji su putovali vlakom. — Ni jedan nije baš najbo-

lji. Ako imate malo više novaca, dobit ćete najbolje što vam hotel može pružiti.

— Hej, Calvine! — vikne kondukter provirivši kroz vrata. — Potrči i probudi šerifa Tuckera. Kaži mu da ga treba gospodin Jansen i neka odmah dođe na željezničku stanicu.

Činilo se da je Crnac bio oduševljen zadatkom. Bilo mu je drago što može pobjeći od osjećaja opasnosti što je njime ovladao kad je vidio čovjeka iz Virginije da je uzjahao. Steele podbode konja i krene za svježim tragom što ga je za sobom ostavljao Crnac trčeći.

Već se posve razdanilo. Nebo je bilo posve sivo. Iznad niskih oblaka nigdje nije provirivalo plavetnilo. Sitna kišica je i dalje neumorno padala. Činilo se da već duže vrijeme kiši jer je ulica bila posve raskvašena. Rubovi ulica nisu bili pokriveni drvom tako da su se još vidjeli svježi tragovi putnika vlaka koji su malo prije tuda prošli gackajući po kaljuži. Iz mnogih dimnjaka već je kuljao dim, a primamljiv miris tople kave i pržene šunke dopirao je kroz nezatvorene prozore.

Šerifu Tockeru se nije mililo uprljati čizme u blatu i on pođe osédlati svoju crnu kobilu. Calvin je gackao za njim praveći se da ne pozna Steelea kad je ovaj prišao, ali šerif ga je dugo i uporno promatrao kad su se mimoišli. Možda ga je prepoznao po opisu, ili je jednostavno osjetio da ovaj čovjek i neprilike ne mogu jedno bez drugog.

Steele se nije zaustavio kraj prvog hotela na koji je naišao jer je ispred njega bio privezan

konj. Bio je Cornfordov. Malo dalje je iznad vrata jedne zgrade stajao natpis »Hotel, restoran, salun, gostionica. Konjušnica je straga.«. Između mjesta za vezivanje konja i ulaznih vrata bila je položena daska već izgažena blatnjavim nogama. Steele gurne čvrsta vrata i ugleda ljude koji su ostavili tragove na dasci.

Kroz vrata se ulazilo ravno u prostoriju koja je bila i salun i gostionica. Tri su pokisla čovjeka stajala uz šank i pila viski. Uz njih, na podu posutom piljevinom, ležala je prtljaga. Na drugom kraju šanka, četvrti se upravo upisivao u knjigu gostiju. U zadnjem dijelu sobe tri žene s rukama punim prtljage, umorno su se penjale za debelim Meksikancem.

Prekrasna Meksikanka tridesetih godina sjedila je za stolom i pila kavu. Nosila je jednostavnu crnu haljinu koja je na najbolji mogući način isticala njezine prekrasne obline. Duga kosa i oči su joj crni kao i haljina. Koža joj je bila maslinasta i jedino su joj bila našminkana usta.

— Dobro jutro, senjor — veselo ga pozdravi. — Što može kuća Rosabelle Sierre ponuditi tako poznatom čovjeku?

— Sam ću se pobrinuti za sebe i za svog konja, gospodo — odgovori Steele dotakavši obod šešira u znak pozdrava. — Ipak, mislim da ste se zabunili. Ja nisam poznat.

Kad se nasmijala, između jarkocrveno namazanih usana pokazali su se savršeno bijeli zubi:

— Mona Lisa nije postala glasovita već prvog dana kad je

naslikana – ona pokaže na stariju ženu koja je upisivala nove goste: – Ako želite ovdje odsjesti, senjor Steele, naći ću nekog tko će se pobrinuti za vašeg konja.

Čovjek iz Virginije kimne, dajući tako na znanje da je razumio, ali nije odmah krenuo u pravcu koji mu je naznačila nego se okrene prema šanku gdje su stajala tri čovjeka.

– Mogu li vidjeti taj papir? – zapita on naočitog sredovječnog čovjeka koji je vjerojatno bio trgovački putnik. Pri tom pokaže na smotuljak papira koji je ovaj držao u džepu.

– Izvolite – brzo će čovjek i odmah potegne iz svoje čaše nakon što je Steele pružio papir.

On ga odmotava i ugleda Cornfordov crtež. Jednoruki momak je isto tako dobro crtao iz pamćenja kao i na licu mjesta. Ovaj crtež ugljenom bio je upola manji nego oni koje ga je Steele vidio raditi. Bio je to prizor sa željezničke stanice u Friday Well-su malo prije nego je vlak krenuo. Prikazivao je Steelea s puškom iz koje se još dimilo i Portera, Burtona i Younga skvrčene na tlu. Šerifa Zuckerta i Phila Fisha na crtežu nije bilo. Crtež nije bio potpisan, ali je zato pisalo ovo: »Kicoš obračunava u borbi prsa o prsa s tri revolveraša«.

– Momak dobro crta, jel'da? – reče trgovački putnik nervozno se nasmijavši. – Ne traži mnogo. Crtež sam platio samo pedeset centi.

– I ovaj crtež?

– Da.

Ljudi s kojima je pio trgovački putnik izvuku iz svojih put-

nih torbi smotane komade papira i odmotaju ih. Pokazali su ih Steeleu. Jedan je bio kopija crteža koji je Cornford napravio kad se vlak zaustavio u planinama izvan voznog reda. Drugi je prikazivao Steelea gdje stoji pokraj dva konja koji su nosili dva mrtvaca preko sedla, a ispod je pisalo: »Phil Fish počinje svoj sukob s kicošem« i »Ovi su pokušali orobiti kicoša«.

– On je pravi umjetnik – suho se složi Steele. – I ne samo u ovome.

– I nije skup – reče najstariji od trojice, smotava crtež i vrati ga u torbu. – Uspio je prodati gotovo svakom putniku u vlaku.

– Gospodin traži piće? – upita konobar Meksikanac.

– Želim kavu i štogod za jelo nakon što se okupam – reče Steele i krene prema stolu za upis gostiju.

Dok se upisivao, na stepenicama se pojavi debeli Meksikanac i iskrivi lice kad mu je njegova prelijepa gospodarica počela nešto brzo govoriti na španjolskom. Rosabella Sierra prijede na svoj engleski s jakim naglaskom.

– Jelo se polužuje ovdje u zalagajnici, senjor – reče dok je debeljko bezvoljno krenuo da se pobrine za konja. – Ja imam kuhara da vam nešto spremi za jesti.

Steele joj se nasmiješi, uzme ključeve i počne se uspinjati stepenicama. Prisjetio se što mu je Crnac u vlaku rekao o hotelima u Santa Feu i shvatio da se nisu proširile glasine o njemu samo kao o revolverašu nego i kao o čovjeku koji je dobio veli-

ku nagradu na natjecanju. Prizemlje nije bilo baš uredno, a i soba, uz to što je bila vrlo skromno namještena, nije bila baš čista. U svakom slučaju, on će ipak dobiti najbolje što mu ovdje mogu pružiti.

Pogledao je na ulicu kroz prašnjavi prozor. Bila je ponovo pusta, a kišica je i dalje padala, premda se na istoku počelo vedriti. Skine kaput i šešir i legne na krevet. Pet minuta kasnije, nakon što su kišne kapi prestale bubnjati po prozorskom staklu, na hodniku se začuju teški koraci čovjeka u čizmama. Na vratima se začuje kucanje i Steele pozove gosta unutra.

— Mislio sam da će vam ovo ustrebat, senjor — reče debeli Meksikanac. Nije imao više od dvadeset godina ali je bio tako debeo da je sada bio sav uspuhan nakon što je rasedlao konja i donio bisage i vreću za spavanje u Steeleovu sobu.

— Zahvaljujem — reče Steele.
— Bacite ih tu negdje i donesite mi vruće vode.

Debelo lice se iskrivi negodujući, a onda se iznenada razvedri vidjevši kako Steele zavlaci ruku u džep kaputa i vadi pet dolara.

— Jedan dolar je za uslugu, a ostala četiri su da dobro otvoriš uši — reče mu čovjek iz Virginije.

Meksikančeve male oči zatrepću:

— Benitove uši, senjor? Ne mogu ih dobro otvoriti, one za lijepljene za glavu...

Steele ga prekine:

— Ako netko počne govoriti o Steleu ili kicošu, dobro ih otvori i dodi mi reći što su pričali.

Na debelom licu se ponovo pojavi smiješak:

— Da, senjor. Benito će to uraditi.

Zgrabi pruženi novac kao gladna životinja hranu. Prije nego su se vrata zatvorila, Steele osjeti miris hrane što je dolazio iz prizemlja. Benitu nije dugo trebalo da donese vrč vruće vode. Steele je očistio odjeću i oprao se, a onda se pažljivo obrijao.

Kao što nije bio sposoban prevariti i kao što je vodio računa da bude lijepo odjeven, tako je pazio i da je uvijek obrijan i opran. I to je bila jedna od njegovih osobina stečenih u djetinjstvu koje je proveo okružen bogatstvom. Kad se uredio, ponovo je provjerio da li mu je odijelo posve čisto, odjenuo se, uzeo pušku i krenuo u prizemlje. Sunce se već bilo promolilo kroz oblake.

Starija žena koja je upisivala goste već je bila otišla. Ona trojica su još pila za šankom. Na stolu za kojim je sjedila lijepa Meksikanka bio je postavljen pribor za jelo. Benito ga je čekao na dnu stepenica.

— Možete sjesti za stol gdje je senjorita Rosabella — reče on svečano i povede ga prema stolu. Dok mu je primicao stolicu, nagne se i šapne mu u uho:

— Oni za šankom razgovaraju samo o tome kako je Santa Fe prljav i nikakav grad i kako ovdje neće napraviti nikakav posao.

— Dobro si obavio posao do sada — pohvali ga čovjek iz Virginije.

Benito se žurno odmakne kad su se na drugom kraju prostorije otvorila vrata i na njima

se pojavila Rosabella s velikim pladnjem. Trgovački putnici naglo prekinu razgovor i radoznalo pogledaju ženu.

— Nadam se da vam neće smetati ako budete doručkovali sa mnom — reče ona i stavi pladanj na stol.

Na pladnju je bilo meso, pšenična krupica i svježe ispečen kruh. Steele joj primakne stolicu. Ona sebi natoči samo toplu crnu kavu.

— Imali ste neki poseban razlog kad ste došli u Santa Fe? — zapita ona ulijevajući kavu u šalicu za Steelea.

— Razlog je velik kao ova željeznička pruga — odgovori on.

— I sad se nadate dobiti nagradu za onu trojicu revolveraša koje ste doveli u ured željezničkog društva.

Steeleov odgovor na njezin široki i blistavi osmijeh bio je samo tihi smijeh.

— Novosti se brzo šire u ovom gradu.

Rosabella slegne ramenima i njezine čvrste grudi još se više napnu ispod uske haljine:

— Santa Fe je malo mjesto i miljama naokolo nema drugog naselja. Svaka vijest koja dopre iz kojeg udaljenog grada preporučava se nadugo i naširoko.

Steele se ogleda po prostoriji:

— Je li ovo vaše, gospodo?

— Postala sam vlasnica prije godinu dana kad je moj muž ubijen. I on je bio Amerikanac kao i vi. Došao je s istoka, a i vi ste vjerojatno odande. — Njezine tamne oči postanu tužne: — Ali ni u čemu drugom niste slični. On je bio vrlo miran i miroljubiv čovjek.

— Rekli ste da je ubijen. Nije umro prirodnom smrću.

— Bio je izvan grada u posjetu prijatelju. Konj se propeo i kola su se prevrnula. Bilo je to stvarno užasno, ali takve stvari se događaju u životu. — Ona ponovo slegne ramenima i na njezino prekrasno lice ponovo se vrati osmijeh: — Tko ne doživi nesreću, ne može cijeniti lijepe stvari koje život može pružiti.

Steele ne odgovori, već šutke nastavi jesti doručak. Tri žene koje su se upisale u knjigu gostiju prije Steelea siđu u prizemlje, ali ih Rosabella nije poslužila nakon što su sjele za jedan od stolova. Benito je primio njihove narudžbe i otišao u kuhinju. Trgovački putnici koji su prilično napunili želuce alkoholom bili su spremni za obilazak vlasnika trgovina u gradu. Kad su izašli ostavili su vrata otvorena. Kroz njih dopre buka razbudenog grada i sunčeva svjetlost. Jansen i šerif uđu nekoliko trenutaka kasnije.

Krenuli su ravno prema stolu za kojim su sjedili Rosabela i Steele.

— Željeli bismo razgovarati s gospodinom, gospodo Moffatt — Tucker će ravnodušno. Bio je to visok, žilav čovjek četrdesetih godina, na čijem su se licu ogledale burno provedene godine. I odijelo mu je bilo slično staro i otrcano. Bjeloočnice su mu bile zakrvavljene, ili od pića, ili od nespavanja.

Žena ga ljutito pogleda i ustane:

— Već sam vam toliko puta rekla da sam ja gospodica ili senjorita Sierra. Ja više nisam udata.

Tucker uopće nije obraćao pažnju na nju nego sjedne na stolicu na kojoj je ona maloprije sjedila. Pogledao je Steelea isto tako mrko kao što je njega gledala Rosabella.

— Koliko mislite da ćete dobiti nagrade zbog toga što ste doveli onu trojicu kauboja?

Jansen je držao ruku u džepu kaputa, ali on nije bio od onih ljudi koji nose revolver. Steele proguta posljednji zalogaj mesa, odloži nož i vilicu i ispije gutljaj kave.

— Onoliko koliko nagrada iznosi — ravnodušno će on.

Šerif naškubi svoje obješene usne:

— Za ovo što si ti uradio ne postoji nikakva nagrada. Razgovarao sam s ljudima i rekli su mi da se nije radilo samo o onoj trojici. Gospodin Jansen ne želi ovdje dijeliti nikakve nagrade u ime željezničkog društva za koje radi. Ložač i strojovoda ne traže nikakvu naknadu. Zadovoljili su se običnom isprikom.

— Dakle, svi su zadovoljni osim mene — reče Steele bez zlobe.

Šerifov glas postane tvrd:

— Gospodin Jansen je spreman prići preko činjenice da je nešto što je u vlasništvu željeznice oštećeno. Budući da se pucnjava zbila na mjestu koje nije u mojoj nadležnosti, neću ništa poduzeti u vezi s tim.

— Imao si dosta neprilika kad si doveo ovu trojicu ovamo — pomalo će nestrpljivo Jansen i izvuče iz džepa kuvertu i stavi je na stol. — Zato bih vam htio vratiti novac za kartu od Perry Springsa do Santa Fea.

— Preporučam vam da prihvatite ovu ponudu i da time zaključimo ovaj slučaj — predloži Tucker.

— Zar sam ja nešto prigovorio? — zapita Steele, uzme omotnicu i metne je u džep.

Jansen odahne i nesigurno se nasmiješi. Bilo mu je potrebno piće da se malo smiri. Šerif ostane sjediti.

— Vi niste od onih ljudi koji riječima izražavaju ono što misle. To radi vaša puška umjesto vas. Nemojte je upotrijebiti dok ste u Santa Feu.

Kako na ovo upozorenje Steele nije ništa odgovorio, šerif ustane i krene prema izlazu, ali je na pragu morao zastati jer su upravo ulazila tri čovjeka. Jaka sunčeva svjetlost bila im je iza leđa i u prvom trenu se nije moglo vidjeti da su to Whitfield, Burke i Hart. Bahato su ušetali u gostionicu izražavajući prezir prema Steeleu i pokazujući očito zanimanje za lijepu vlasnicu hotela. Tucker je u opasaču imao samo jedan revolver. On spusti ruku u visinu bedara:

— U ovom gradu vlada red i mir! — drekne on pogledavši svojim zakrvavljenim očima Steelea i trojicu kauboja, dajući time na znanje kome je upozorenje upućeno. — Ovdje postoji prilično velik zatvor, a iza njega su vješala.

— Prestanite, šerife! — reče Billy Cornford i time prekine napetu tišinu koja je zavládala nakon ovih Tuckerovih riječi. Billy je ušao sa svojim uobičajenim smiješkom na licu i sa smotuljcima papira pod rukom.

— Uznemirit ćete ove momke — mahne on glavom prema trojici kauboja.

– Hoću ih preplašiti i otjerati iz grada – progundā šerif i mahne glavom prema Steeleu:
– I njega također.
– Ne možete dok on sam ne bude htio otići. Ima čelične živce.

Šerif iskrivi lice:

– Sjetit ću se vaših riječi kad ga budem vješao.

– Budite ljubazni i napustite moj lokal – upadne Rosabella.

– Svi su uznemireni zbog ovakvog vašeg razgovora.

– Jesi li se zabrinuo, Steele – upita Cornford idući prema šanku, dok je šerif Tucker napuštao lokal.

Čovjek iz Virginije naškubi usta:

– Ni govora, momče. Ne uznemiravam se ja za svaku sitnicu.

VI

Bilo je tiho jutro u Santa Feu. Jedino su oni pokopani na mjesnom groblju mirnije proveli jutro od Steelea. Spavao je čitavo jutro, sve do jedan sat popodne. Soba na drugom katu bila je prašnjava i pretopla, zatvorena prozora da se zaštiti od buke s ulice.

Pod nebom koje je bilo kobaltno plavo, s tu i tamo ponekim oblačićem, dolazili su i odlazili odredi vojske Novog Meksika, gradski trgovci su kupovali i prodavali robu i svi ostali su išli za svojim poslom. Ulicom su se kotrljala kola okolnih farmara. Sunce je već bilo osušilo blato i na ulici su ostali sasušeni, tvrdi tragovi stopala, kopita i kotača. Poštanska kočija stigla je točno u podne i krenula tri-deset minuta kasnije s novim,

odmorenim kočijašem, novom puškom i odmornom zapre-gom. U Santa Feu se iskrcalo šest putnika, a ukrcalo deset. Sva deseterica bili su putnici iz vlaka koji je stigao u grad u zoru.

Dvojica od pridošlica bila su vrlo mlada. Marcus Seward bio je sedamnaestogodišnjak plave kose i jasnih plavih očiju. Myron Nolan bio je četiri godine stariji. Imao je tamne, zamišljene oči i kozičavo lice na kojem su se isticali crni brkovi što su mu padali preko ruba usana.

Obojica su, nezavisno jedan od drugog postavljala pitanja što su se većinom odnosila na čovjeka s nadimkom "kicoš". Obojica su počela piti u Rosabellinom saloonu petnaestak minuta nakon što su stigli u Santa Fe. Benito, koji nikad u svom životu nije odjedanput u džepu imao pet dolara, ozbiljno je shvatio svoj zadatak: odmah je čuo o kome se propitkuju mladići.

– Senjor – pozvao je Steelea čim je ovaj oko jedan sat izašao iz svoje sobe. Debeli Meksikanac je zauzeo položaj na vrhu stepenica odakle je mogao vidjeti mladiće za šankom i vrata Steeleove sobe. – Imam loše vijesti za vas.

Steele je naslonio pušku na zid i počeo navlačiti crne rukavice. Meksikanac krene prema njemu.

– Kaži mi, momče, te loše vijesti. Obećavam da neću plakati.

Meksikanca na trenutak zbuni ova opaska, ali se snađe i počne brzo šapatom opisivati dvojicu mladića:

– Mladi puno pije viski. Onaj drugi pije pivo.

Popio je samo dva vrča. Obojica nose dobre revolvare.

Zahvaljujem, momče – reče čovjek iz Virginije i objesi pušku o rame. – Samo nastavi dobro gledati i slušati.

– Svakako, gospodine!

Debeli Meksikanac se okrene i požuri niz stepenice. Rosabella Siera, koja je upravo objedovala, počne mu prigovarati gdje se smucio do sada. Ona ga prekine u pokušaju da slaže i naredi mu da odmah ode u kuhinju.

Steele dođe do vrha stepeništa. Nosnice su mu podrhtavale od mirisa alkohola, hrane i ljudskog znoja. Vidio je Rosabellu, a onda je ugledao i Whitfielda, Burkea i Harta koji su kartali za jednim stolom. Tri žene koje je vidio za doručkom, sada su objedovale. Billy Cornford je crtao Jansena. Dvanaestak ljudi je bilo još u gostionici. Svi su bili muškarci. Bilo je i Meksikanaca i Amerikanaca. Neki su pili za šankom, a neki su jeli za stolovima. Nije mu bilo teško prepoznati Sewarda i Nolana prema opisu što mu ga je dao Benito.

On počne silaziti u zadimljenu, vruću i zagušljivu prostoriju. Bilo je prilično bučno od glasova ljudi koji su razgovarali, jeli i pili.

– Senjor Steele! – vikne lijepa vlasnica lokala veselim glasom. – Opet ćemo zajedno jesti, zar ne?

Na njen povik galama u prostoriji zamre. Nije bila svjesna koliko je njezin poziv pobudio pažnju. Kad je zavládala tišina, ona se zbuni.

– Čini mi se da je to dobra ideja – tiho će Steele i krene prema njezinom stolu.

– Konobaru, daj mi još jedno piće! – naredi Marcus Seward i stavi svoju praznu čašu na šank.

Kao i mladi momak, i Myron Nolan se okrenuo kad je Rosabella izgovorila Steeleovo ime, a onda se ponovo nagne nad svoje pivo. Netko je požurio da što prije izađe iz gostionice.

Bat Steeleovih čizama odzvanjao je prostorijom dok je išao prema stolu.

– Podijeli karte, Jake – reče Burke.

Steele pride stolu, metne šešir na naslon stolice i nasloni pušku na bedra.

– Što mogu učiniti za vas, senjor? – zapita Rosabella.

– Dajte mi što imate.

– Imam samo meksikanska jela.

– Kad smo već u Novom Meksiku, napravite nešto što se ovdje jede.

Ona ga oštro pogleda, ali nije mogla ništa pročitati na njegovom bezizražajnom licu. Ustala je i gracioznim korakom krenula prema vratima što su vodila u kuhinju.

Kad su se zatvorila kuhinjska vrata, Seward ispije posljednji gutljaj viskija i lupne čašom o šank. Konobar krene prema njemu, ali se naglo zaustavi jer se ovaj okrenuo prema Steeleu:

– Hej 'kicošu!

Na njegov povik u gostionici ponovo zavládala grobna tišina.

– Nešto si mi rekao, momče?

– zapita Steele.

Opet zavládala tišina. Čuo se samo potez Cornfordovog ugljena po papiru.

— Ustani! — drekne Seward. Lice mu je bilo posve crveno, a vlažna donja usna mu je lagano drhtala. Njegove snažne ruke već su bile u visini bedara gdje su mu bili revolveri. Nekoliko metara od njega stajao je Myron Nolan. On je bio jedini koji nije promatrao Sewarda i Steelea, ali su mu se na Sewardov povik leđa malo zgurila.

— Ja uvijek jedem sjedeći — odvrati Steele.

— A u kojem ćeš položaju umirati? — Sewardov glas bio je isto tako miran kao i njegove ruke, unatoč tome što mu je donja usna još drhtala.

— Volio bih da mi se to dogodi dok ležim u krevetu, momče. I da tada budem starac.

Seward odmahne glavom. Plave oči nisu ni trepnule dok je netremice gledao u Steelea:

— Ta vam se želja neće ostvariti jer ste postali suviše poznati, gospodine. Sad ću vas ubiti dok sjedite, ako već tako mora biti. Ima li netko što protiv?

— Bit će nam zadovoljstvo! — oduševljeno će Jake Whitfield.

— Kamo ovaj svijet ide! — uzbuđeno vikne jedna žena.

— Prema kraju jednog kicoša! — drekne Seward. — Brojite do tri, gospodine. Svi su svjedoci da je borba poštena.

Steeleove ruke u crnim rukavicama bile su naslonjene na stol. On lagano podigne lijevu nogu i puška se neopaženo podigne na jednom kraju, a onda sklizne na pod.

— Ustani i podigni pušku! — uradi Seward s još većom samouvjerenošću, jer mu je ovaj Steelerov potez bio znak da je kicoš uzrujan.

Ovaj put je i Nolan pogledao preko ramena da vidi što se zbiva. Bilo mu je svejedno tko će koga ubiti. On će obračunati s onim koji ostane živ i na taj će način postati poznat nadaleko.

Steele izvuče noge ispod stola, ali ostane sjediti. Sad je sjedio točno nasuprot Sewarda koji se lagano njihao naprijed, natrag. Postojao je jedan detalj na Steeleovoj odjeći koji se nikada nije mijenjao bio on lijepo odjeven, ili pak prašnjav i znojan. Uvijek su mu hlače bile rasparrane duž potkoljenice. Kad su mu noge bile savijene u koljenu kao sada pokaziao se taj prerez, ali se ispod njega nikada nije mogao vidjeti držak noža.

Ne skidajući pogled sa Sewarda, čovjek iz Virginije polako pruži lijevu ruku prema svojoj pušci. Zapazio je da je momak svu svoju pažnju usmjerio na njegovu lijevu ruku, i zato kad je iznenada pomakao desnu ruku momak se u tom djeliću sekunde zbuni, tim više što su tišinu prekinuli zvuci užurbanih koraka što su dolazili s ulice. Steele iskoristi taj trenutak zbunjenosti i munjevito izvuče nož što ga je držao u čizmici. Naglo ustane sa stolice. Puška mu je ostala ležati na tlu. Rosabella je upravo izašla iz kuhinje s pladnjem u ruci. Ugledavši prizor ona krikne i pladanj joj padne na pod, ali nitko na nju nije obratio pažnju. Steele je već bio zamahnuo nožem prema Sewardu. Promatrajući ga dok je pio, Steele je zapazio da je momak dešnjak i zato mu je nož usmjerio u desnu ruku. Steeleov je zamah bio tako snažan, da je nož, kad se zarinuo u Sewardovu ruku, još vi-

brirao. Momak krikne i uhvati se za dršku noža. Iz rane je stala kapati krv obojivši crveno prašnjavi pod.

Svi su, uključujući i Nolana, gledali u momka koji je vikao od bola pokušavajući izvući nož iz desne ruke.

Vrata gostionice se naglo otvore.

— Što se ovdje, dovraga događa? Zar ste poludjeli? Jeste li pri sebi? — vikne šerif kad je ušao u gostionicu s izvučenim revolverom.

Iza njega se na vratima pojavio crno Calvinovo lice. Obojca su bila zadihana od trčanja.

— Pazite! — vikne Jake Whitfield. On je bio prvi koji je skrenuo pogledom sa Sewarda i ugledao Steelea kako kreće, ne prema Sewardu, nego prema Nolanu koji se upravo bio okrenuo. Šerif Tucker ispali metak iznad Steeleove i Nolanove glave. Nolan je bio bijesan jer ga je Steele uspio uhvatiti za ruku prije nego je stigao izvući revolver. Steele je desnicom čvrsto držao Nolanovu desnu ruku. Ispod svog kaputa brzo izvuče dobro skrivenu veliku pribadaču i zabode je u Nolanovu ruku. Ovaj vrisne i Steele ga pusti. Sad su se i Seward i Nolan savijali od bola, držeći zdravom ranjenu ruku.

— Ti prljavo kopile! — urlao je Nolan.

— Mogli biste mi obojca biti zahvalni — tvrdo će Steele. — Mogli ste obojca biti mrtvi.

— Steele! — upozori ga Tucker.

Steele nije obraćao pažnju na njega nego se sagne i izvuče nož iz Sewardove ruke.

— Steele! — ponovo će šerif. Sad je već bio crveni od bijesa.

Steele pogleda šerifa, a onda i dvojcu momaka. Znao je da će, premda su momci započeli kavgu, šerif biti na njihovoj strani.

— Brzo ste zapamtili moje ime, šerife — mirno će on.

Nitko i ne mora znati vaše ime, gospodine! — zagunda Nolan kad se Steele vratio i sjeo za svoj stol. — Dovoljno je reći ki-
coš. Izgledaš kao na crtežima.

Steele uzme ubrus iz čaše na sredini stola i stane brisati krv s noža i pribadače.

— Prekinite dobacivanjem i recite što se ovdje događa! — zagrmi Tucker.

Benito je bio izašao iz kuhinje čim je Rosabella vrisnula i pladanj pao na pod. Kad su Nolan i Seward onesposobljeni, Rosabella i on su se počeli nešto užurbano došaptavati. Rosabella sad povisi glas i progovori na engleskom:

— Ja ću vam objasniti, šerife!

— Ona pokaže na dvojicu mladića: ova dvojica su stigli poštanskim kolima u podne. Naokolo su se raspitivali o senjoru Steeleu i doznali su da je odsjeo u mene. Došli su ovamo i započeli svađu. Zahtjevam da se uhapsu jer su uznemiravali moje goste.

Tuckeru očito nije bilo drago što je baš on bio taj kome su bile upućene ove riječi. Njegovo lice je i dalje bilo crveno kad je skrenuo pogled s dvojce mladića na mladu ženu.

— Želim da ih izbacite odavde — Rosabella je bila uporna. — sve su poprskali krvlju, a to kvari tek mojim gostima.

Šerif zamalo naglas opsuje, ali se u posljednji tren suzdrži:

– U redu – reče on Nolanu i Sewardu. – Obojca ćete sa mnom u moj ured. Odgovorit ćete mi na nekoliko pitanja. I vi ćete sa mnom gospodine reče Steeleu koji je spremio očišćen nož i pribadaču i ponovo naslonio pušku na koljena.

– Uvijek sam imao dobar apetit – mirno će Steele. – Doći ću u vaš ured nakon ručka.

– Sada! – drekne Tucker i okrene cijev svoje puške prema Steeleu.

– Prestanite! – vrisne jedna žena. Ne mogu podnijeti toliko nasilje.

Bila je to jedna od tri žene koje su jele za susjednim stolom. Ona naglo ustane i potrči prema stepeništu što je vodilo u sobe. Druge dvije su krenule odmah za njom.

– Povuci obarač ili otidi odavde – Steele će šerifu. – Namjeravam pojesti cijeli objed osim ako mi ti ne opališ metak u leđa.

On se okrene prema Rosabelli i kimne joj glavom. Ona reče nešto kratko Benitu na španjolskom i ovaj požuri u kuhinju.

– Nadamo se, senjor Tucker – obrati se Rosabella šerifu naglašavajući svaku riječ, – da vam nišan neće zadrhtati kada budete pucali u leđa ovom čovjeku.

Izazovno je gledala bijesnog šerifa ravno u oči.

– Da se barem ugušiš od jela, ti jezičavo kopile! – zaurla šerif, a onda pogleda prema Sewardu i Nolanu i dade im znak puškom da se pokrenu.

– Zar vas dvoje niste u dobrim odnosima? – zapita Steele, dovoljno glasno da su svi mogli čuti.

Rosabella je govorila puno glasnije:

– Kad je moj muž umro, šerif je mislio da neću znati razlikovati simpatiju od strasti. – Na rubovima usana pojavi joj se zloban smiješak: – Gadno se prevario.

Tucker je s momcima koje je vodio u svoj ured bio već na izlazu tako da je bio pošteđen zlobnih i neprijateljskih pogleda koji su ga ispratili nakon Rosabellinih riječi punih gorčine. Čim su izašli na ulicu, u gostionicu se vratio uobičajan žamor.

Benito posluži Steeleu objed povjerljivo žmirkajući. Tri žene su sišle iz svojih soba i nastavile objedovati pomalo razočarane što nisu vidjele rasplet. Whitfield, Burke i Hart nisu više kartali nego su naručili piće. Jansen je platio Cornfordu za portret i vratio se svom poslu. Jednoruki umjetnik pokupi papire i krene prema izlazu, ali se uz put zaustavi kraj stola za kojim se sjedili Rosabella i Steele.

– Sada si otkrio svoje dosad neiskazane vještine – reče on s vječitim osmijehom na mladenačkom licu.

Steele slegne ramenima i uzdahne: – Ti imaš namjeru na svakoj usputnoj stanici otkriti nešto od onoga što znam.

Cornford izvuče jedan od smotuljaka što ih je držao pod pazuhom i raširi ga da ga svi mogu vidjeti. Prikazivao je Steelea kako ustaje sa stolice i zamahuje nožem. Ispod crteža pisalo: »Hladnokrvni Steele upotrebljava hladno oružje«. Jednoruki momak ponovo smota papir i vrati ga pod ruku.

– Znaš li da zbog tebe dobro zarađujem – reče Cornford.

– A ja znam što ti zbog toga meni radiš – zagunda Steele.

– Ali ti se znaš izvući iz svake neprilike.

– A kad ne mogu, onda se ti odnekud stvoriš i pomogneš mi.

Umjetnik se nasmiješi kao i uvijek kad je razgovarao sa Steeleom:

– Svakako.

– Ipak, ti si suviše neiskusna da bi na kraju izašao kao pobednik.

Lice jednorukog momka primi kiseo izraz. Jedva je skrivao ljutnju, ali na kraju uspije slegnuti ramenima.

– Pričekajmo dok naše nadmetanje ne dođe kraju – odvрати i krene prema vratima.

Rosabella je zbunjeno pogledala Steelea. On je mirno nastavio jesti.

– Uopće ne razumijem o čemu se radi, senjor – reče ona.

– I ja nešto ne razumijem, gospodo.

– Što bi to bilo?

– Vi niste jeftina djevojka koja radi u gostionici čiji je vlasnik netko drugi. Dakle, vi ne tražite više novca nego sam platio za sobu i hranu, ali vi ste...

Rosabella ga prekine. Oči su joj se ovlažile, a glas postao drhtav.

– Šerif je bio prvi čovjek koji mi je prišao poslije smrti moga muža. Premda mi je bilo drago u njegovu društvu još mi je bila svježja uspomena na muža. Ta nesreća je sada daleko iza mene i bol više nije tako jaka i zato

sada mogu uživati u vašem društvu.

Nije više bila mlada i neiskusna djevojka i u njezinim riječima nije bilo traga sramu i plahosti. Njezine se oči sretnu sa Steeleovim. U njima se odražavalo tiho, ali i čvrsto obećanje da stoji iza onoga što je rekla. Netremice su se gledali na trenutak su prestali biti svjesni žamora koji je vladao u prostoriji. Kao da nikog osim njih nema na ovom svijetu.

Iznenadni povik prekine njihovu isključenost iz vanjskih događaja.

– Frank Gorman dolazi u grad da obračuna s kicošem! Nije bilo teško prepoznati tvrdi naglasak Crnca Calvina.

Steele opazi u Rosabellinim očima strah.

– Gorman je opasniji od dvojice Tuckera zajedno. Bježite odavde što je prije moguće! – Rosabella je hvatala dah. – Priča se da je on najbrži revolveraš na cijelom jugozapadu.

Čovjek iz Virginije se ogleda naokolo i ugleda da je ponovo u središtu pažnje:

– Benito!

– Da, gospodine?

– Pođi u moju sobu i spakuj mi stvari, a onda mi osedlaj konja.

Steele nastavi jesti, a pokunjeni debeli Meksikanac ode izvršiti njegovo naređenje.

– Da mi je znati što će se sada dogoditi! – zagunda Jake Whitfield.

– Nestat će – izjavi Burke.

– Leđa će mu se ukočiti od dugog bježanja – doda Burke.

Bilo je nemoguće zaključiti zašto je lijepo lice Rosabelle

Sierra izražavalo toliku razočaranost i strah. Da li zato što Steele mora bježati, ili zato što bi joj Gorman mogao nauditi.

— Ostanite sjediti, gospodo — Steele će prije nego je ona uspjela išta prije reći. On odmakne stolicu, ustane, objesi pušku o rame i šešir stavi na glavu.

— Kamo ćete, senjor? — tiho će ona.

— Idem izgubiti moj ugled — to je rekao dovoljno glasno da su ga svi u gostionici mogli čuti. A tada se sagne i približi lice njezinoj crnoj kosi tako da je osjetio miris parfema. — Vratit ću se, ne brinite. A onda ćemo se malo potruditi da i vi izgubite dobar glas.

VII

Steele nije dopustio da dade oduška svojim osjećajima sve dok se nije udaljio od Santa Fea i zašao u brežuljke zapadno od grada. U njemu je ključalo i želudac nu se stezao dok je jahao kroz grad i slušao dobacivanja i zadirkivanja. Lice mu je sada bilo posve crveno, a nosnice su mu drhtale od bijesa. Okolni su brežuljci odzvanjali od psovki dok je urlao iz svega glasa.

Njegov je bijes trajao kratko. Kada je zašao u jednu vododerinu, usporio je konja. Bio je posve moker od znoja kao i njegov konj. Dahtali su i jedan i drugi.

Način na koji je napustio Santa Fe nije bio uobičajen za njega i nije bio njegove naravi. Nikad prije nije bježao kad ga je netko izazvao, pa ni za vrijeme građanskog rata.

Iz Santa Fea je izjahao sâm dok je sunce nemilosrdno pe-

klo. Svatko tko je htio gledati, vidio je njegov očiti kukavičluk. A promatrao ga je čitav grad s izuzetkom Rosabelle Sieera. Većina je šutjela, ali se čulo nekoliko podrugljivih povika. Većina je sigurno mislila isto. Jake Whitfield je bio najglasniji, a podržavali su ga Burke i Hart. Seward i Nolan su mu dobacivali gledajući ga iza zatvorskih rešetaka. Šerif Tucker i Billy Cornford bili su među onima koji su šutjeli, ali su njihove oči govorele više nego što bi se riječima moglo iskazati.

Steele nije progovorio ni riječi. Gledao je ravno pred sebe. Tu i tamo bi mu se u vidokrugu pokazalo koje poznato lice i tada bi jedva uspio svladati bijes. I kada je već bio izašao iz grada, srdžba mu nije popustila nego je, dapače, sve više rasla.

Čitavih pola sata pošto je izašao iz Santa Fea uspio se svladati, ali je napokon dao oduška svemu što se nakupilo u njemu. Napokon je razum ponovo prevladao i on se smirio. Potapšao je konja po vratu. Pustio ga da ide svojim uobičajenim hodom. Jedino je držao uzde kako bi ga zadržao na stazi na kojoj su za njim ostajali tragovi.

Sporo jahanje je postupno smirilo i ohladilo njegovo tijelo i misli. Bilo je već kasno po podne. Sada se već mogao i smijati bijesu koji ga je bio obuzeo, ali ne zadugo. Činjenica da je morao dati oduška svojim osjećajima nakon poniženja u Santa Feu, bio je loš znak. Ovaj put se uspio svladati dovoljno dugo da ga nitko ne vidi, ali jednom se može dogoditi da neće biti mogućnosti, ili možda čak ni spo-

sobnosti da se ovako nešto od-
godi za poslije.

A tada će Adam Steele završi-
ti kao i Phil Fish tamo visoko u
planinama između Kolorada i
Novog Meksika. Možda će se to
uskoro i dogoditi ako je taj
Frank Gorman tako dobar ka-
ko se priča.

Već je bio suton kad se čovjek
iz Virginije popeo na vrh brije-
ga do kojeg je vodila blaga
uzbrdica. S vrha je ugledao na-
puštenu tvrđavu. Stajala je
usamljena i pomalo tužna, u
sredini divlje, velike zaravni.
Obrambeni zidovi bili su sruše-
ni, a zgrade unutar njih bile su
bez krovova.

Kad se približio, Steele je tek
tada opazio da zaravan nije
tamna zato što je u sjeni mjese-
čine nego zato što je na njoj bilo
sve izgorjelo. Vjerojatno je taj
požar bio krivac za tako jedno
stanje tvrđave, ali sigurno ne i
jedini. Pri zauzimanju Novog
Meksika od njegovih pravih po-
sjednika ovdje je proliveno
mnogo krvi i ispaljeno mnogo
metaka.

On ujaha u tvrđavu kroz ra-
zrušene zidove. Najprije napoji
konja iz rupa u kojima se naku-
pila voda od kiše što je padala
prethodne noći, a onda zapali
oganj od ostataka obližnje
zgrade, ne samo da skuha kavu
nego i da pokaže put onome ko-
ji ga je možda pratio, ako je ko-
jim slučajem izgubio trag. Kad
se konj napojio i napasao trave
što je rasla unaokolo, on ga pri-
veže, a zatim se prihvati čišće-
nja puške. Nakon toga, pošto se
već bilo posve smračilo a tem-
peratura počela padati, nije mu
preostalo drugo nego piti kavu

nabacivati još triješća na va-
tru.

Nije smio zaspati jer je znao
da nije pogriješio kad je zaklju-
čio da netko ide za njegovim
tragom. Možda je griješio kad je
razmišljao tko bi to moglo biti,
ali je bio siguran da je na obzo-
ru prije nego je sunce zašlo
opazio malu tamnu pokretnu
točku.

Nakon tri sata čekanja još ni-
je uspio čuti da se netko pribli-
žava. Ništa nije uspio vidjeti ni
čuti, sve dok se njegov pratilac
nije približio razvaljenom zidu.
Najprije je ugledao njegovu pu-
šku, a i onda, čovjeka. Bio je to
Billy Cornford. Steeleova pu-
ška, upravo očišćena i nauljena,
ležala je na zemlji.

— Nisam iznenađen što te
moj dolazak nije iznenadio.
Ostavio si za sobom trag koji bi
moglo slijediti i petogodišnje di-
jete, a uz to zapalio si vatru —
i Cornford se približi ognju da
se malo ugrije. Pištolj mu je bio
uperen u Steelea. — A ti si sve
prije negoli glupi čovjek.

— Ni ti nisi glup, momče —
reče mu Steele. — Trebao sam
se sjetiti da se možeš kretati ti-
ho kao mačka kad je to potreb-
no. — On se nasmiješi. — Ni-
sam se sjetio da je to ovaj put
potrebno.

Jednoruki momak mu ne uz-
vratí osmijeh.

— Moraš me mrziti Steele.

— Čovjek iz Virginije naliže
sebi još kave i odmahne gla-
vom.

— Radije bih rekao da ti za-
mjeravam. Izjavio si da si mi
spasio život kod hotela u Friday
Wellsu. Možda i jesi, a to znači
da ti nešto dugujem. Do sada

nikad nikom nisam bio dužan i ne volim takav osjećaj.

— Mislim da mi ništa ne duguješ — odvрати Cornford. A ja svakako nisam bio uzrok onom rusvaju u Friday Wellsu.

— Ali si ga sigurno iskoristio.

Cornford ovlaži usne.

— Želiš li znati zašto? Imam dobar razlog.

— Mislim da znam — promrmlja Steele i ulije si još kave.

Conford sjedne i prekriži noge, ali se cijev revolvera nije pomakla od svog cilja:

— Već sam ti rekao da nisi glup.

— Odnekud si se pojavio u gradu baš na dan kad je bilo natjecanje u gađanju. Prilijepio si se uz mene u trenutku kad si najmanje trebao. Pomogao si mi da nadaleko poštanem poznat, a to ni u kom slučaju nisam želio. — Steele nalije još kave. — Meni se čini da ti tražiš onog brzog revolveraša i kad se taj nije pojavio na natjecanju našao si načina kako da ga privučesh. Je li Gorman onaj kojeg tražiš?

— Imaš pravo. Frank nije bio onaj kojeg tražim. Tražim Eda Gorman. To je Frankov otac.

— Mladić se nasmije, ali u očima mu je bilo nečeg đavolskog: — Frank Gorman mora umrijeti umjesto svojega oca.

— Ed je osakatio tvoju ruku?

Mladićeve oči su sada pune mržnje:

— Dogodilo se to prije tri godine u Springfieldu u Missouriju. Ed Gorman je sa svojom bandom provalio u tamošnju Nacionalnu banku. Kad su izla-

zili iz banke podmetnuo sam mu nekakvu letvu i on se spotaknuo. — On se slabo nasmiješi. — Bio sam dijete koje je htjelo postati junakom. Gorman nijeanimalo što sam još dijete nego je odmah zapucao. Bio je suviše bijesan pa pogodak nije bio točan. Pogodio me u ruku. Rana je ipak bila teška. Dobio sam otrovanje i morali su mi odrezati ruku.

Ni njegov glas ni lice nisu izražavali sažaljenje. On je jednostavno ispričao činjenice što su se dogodile prije dosta vremena. Steele ga je razumio. Dobro je razumio svu mladićevu gorčinu i žudnju za osvetom.

— U početku me to nije mnogo mučilo — nastavi mladić. — Ne tako jako. Ja sam dešnjak. Stradala mi je desna ruka, a znao sam dobro crtati. S vremenom sam naučio dobro crtati i lijevom rukom. Onda sam počeo otkrivati da za mnoge stvari u životu trebaju dvije ruke, uz to počeli su mi smetati sažaljivi pogledi okoline. Tada sam odlučio naučiti pucati lijevom rukom isto tako dobro kao i desnom. Tada sam pošao potražiti Gorman da mi naplati ovo što mi je učinio.

Steele se tiho nasmije.

— Ali ti nije uspjelo kad si jednoruk.

Cornford se nije nasmijao na ovu šalu:

— Počeo sam tragati. Otkrio sam da Gorman i dalje pljačka banke i vlakove, a onda se sakrije. Također sam otkrio da je starom Gormanu osim novca najvažniji njegov sin koji je ovdje negdje na jugozapadu postajao sve poznatiji revolveraš.

– Pokušao si biti bolji od nje-
ga, jel' da?

Cornford duboko uzdahne:

– Napravio sam pogrešku. Tko će se suprotstaviti bogalju kad dođe do okršaja? Kladim se da ni Phil Fish ne bi pucao u mene da te je kojim slučajem ubio. Ono natjecanje u gađanju bila je moja posljednja prilika, sve dok nisam čuo da dolazi Phil Fish da ti se osveti. Tada mi je sinula ideja.

– Za tebe je to dobra zami-
sao, ali ne i za mene – kimne Steele. – Našao sam se u ovom kraju jer su me na istoku optu-
žili za nekoliko ubojstava. Stvarno sam bio kriv i zato sa-
da ne želim upasti u slične ne-
prilike. Posebno ne zbog toga
što me netko crta dok sam u ne-
prilici i moram se mašiti oru-
žja.

Umjetnik se nije ispričavao.

– Zaključio sam da si ti pravi
čovjek za ono što sam naumio. Sad više ne mogu nazad. Doga-
đaji se brzo odvijaju i sada ih
nitko ne može zaustaviti.

Čovjek iz Virginije ispije po-
sljednji gutljaj kave.

– Ti misliš da će Gorman
krenuti za čovjekom koji je po-
bjegao pred njim? – on se na-
slonio na zid iza sebe. – Sum-
njam da će doći.

– Doći će ovamo – odvrati
Cornford pomalo tužno. – Raz-
govarao sam s Nolanom i Se-
wardom dok im je doktor vezi-
vao rane. Ljudi koji su izašli iz
vlaka između Friday Wellsa i
Santa Fea napravili su dobar
posao. Svima su pričali o tebi.
Pokazivali su moje crteže svuda
naokolo. I Seward i Nolan su
čuli da Gorman zna da si ti

ubio Phila Fisha. To su kazali i
Calvinu.

– A što mi imaš reći o tome
što sam morao pobjeći iz gra-
da?

Momak uzdahne, a onda
slegne ramenima.

– Ljudi nas smatraju prijate-
ljima i tu nisam ništa mogao iz-
mijeniti. Kad sam im rekao da
si odjahao iz grada da ne bi bio
obješen nakon što ubiješ Gor-
mana, povjerovali su mi. Kazao
sam im da si mi to ti rakao.

Očekivao je da će Steele pobi-
jesnjeti, ali se ovaj nije ni poma-
kao. Činilo se kao da i dalje
pažljivo sluša što mu Cornford
priča, ali njegove su uši nastoja-
le uhvatiti zvukove što su dola-
zili iz daljine.

– Pretpostavljam da si za so-
bom ostavio još jasniji trag ne-
go što sam ga ja ostavio.

Sada je Cornford čuo topot
mnogih kopita što je dolazio s
istoka i očito kretao prema na-
puštenoj utvrdi.

– Još malo pa će mi ponesta-
ti papira za crtanje. Mnogo sam
ga pobacao kako bih označio
put kojim sam krenuo.

– Njegov glas iznenada po-
primi ton kao da hoće nešto za-
moliti: – Steele, molim te još je-
danput mi pomogni. Kad pogi-
ne Frank Gorman, njegov otac
će se sigurno pojaviti.

– Ali ti ćeš se ovaj put pobri-
nuti za njega.

– Svakako. On je moj – od-
govori Cornford i žustro kimne
glavom.

– Je li brz na revolveru?

– Osrednji.

Topot kopita bio je sve bliži
utvrdi. Približavali su se zarav-
ni.

— Što će biti s ostalim poput Sewarda i Nolana? — zagunda Steele. — Svi oni koji su mislili da mogu pobijediti Gormanu, okrenut će se meni ako ga ja pobijedim. Pitanje je da li će se to uopće dogoditi.

Cornford nesigurno zatrepće, razmišljajući što bi se sve moglo dogoditi. To je bio trenutak njegove nepažnje i Steeleu se pružila prilika da zgrabi svoju pušku i uperi je u momka, ali skupina jahača je već bila suviše blizu i to ne bi imalo nikakvog smisla.

— Steele, kunem ti se da nisam ni na što mislio osim na to da se osvetim Edu Gormanu. — On vrati revolver u opasač prije nego su pridošlice mogle vidjeti da je Steelea držao na nišanu. Ipak, trebalo je proći neko vrijeme prije nego je izraz zaprepaštenosti nestao s njegova lica.

Steele pogleda ljude koji su usporili konje na ulazu u polusrušenu tvrđavu.

— Ovo nije tvoj sudnji dan, momče — promrmlja.

— Ja sam taj koji bi mogao leći u mrtvački sanduk.

VIII

Frank Gorman je imao oko dvadeset pet godina i činilo se da dobro zarađuje kao poznati revolveraš. Bio je odjeven kao tipičan kauboj, ali je na njemu sve bilo posve novo: i kaput, i čizme, i košulja, i sve ostalo. Bio je prilično visok i krupan, ali se ne bi moglo reći da je bio debeo. Lice mu je bilo uglato, potamnijelo od sunca, a oči svijetlosive. Izgledao je odmoran i sit. U njemu je bilo nešto od hladne samouvjerenosti dok je

silazio sa velikog crnog konja, ali se ne bi moglo reći da je bio previše samouvjeren. Njegovo lice je ostalo ozbiljno dok je promatrao čovjeka iz Virginije kako polako ustaje. Odmjeravao ga je od glave do pete i pokušavao donijeti o njemu nekakav zaključak.

— Nije mi baš krivo što ste me čak ovamo dovukli, gospodine — rekao je. — Ne bih htio imati neprilika sa zakonom u Santa Feu nakon što vas ubijem.

On stavi ruke na bedra i usput razmakne otkopčani kaput tako da se lijepo mogao vidjeti jedan neugledni revolver obješen o opasač. Tada pogleda u Cornforda:

— Jesi li ti onaj koji pravi crteže?

Cornford je netremice gledao u Gormanu. Možda je pokušavao naći sličnost između oca i sina. On kimne.

— Onda uzmi papir i olovku i počni crtati. Samo će ovaj put kicoš biti taj koji će ležati na zemlji.

Gorman još nije pokazivao preveliku samouvjerenost. Umjesto toga poslužio se Steeleovim načinom, da protivnika postupno izivcira i tako mu oslabi pažnju. Steele nije obraćao pažnju ni na Gormanu, ni na Cornforda koji ga je molećivo pogledao prije nego je krenuo prema svom konju da uzme papir i ugljen za crtanje. Promatrao je ljude koji su došli s Gormanom. Bilo ih je oko dvanaestak, većina Amerikanaca, a samo manji dio bili su Meksikanci. Među njima su bili Whitfield, Burke, Hart, ranjeni Seward i Nolan. I Calvin je bio ta-

mo, a isto tako i Jansen koji je nastojao da bude što manje viđen i zato se držao iza gomile.

— Ne znam nikoga od njih — zagunda Gorman, — ali se nisam protivio kad su htjeli poći za mnom. Čovjekov ugled ne znači ništa ako nitko nije bio svjedok da je borba bila poštena.

Steele stisne zube. Znao je da će se morati boriti protiv Gorman. Čak i kad bi Cornford potvrdio vjerodostojnost priče koju bi Steele sada mogao ispričati, to bi zvučalo kao da se želi izvući bez borbe, a to bi potvrdio i njegov bijeg iz Santa Fea. Ni Gorman, koji je sebe smatrao najboljim revolverašem, ne bi se htio povući bez borbe. Ne zato što je Steele pobijedio Phila Fisha, nego zato da se osvjedoči koliko je brz taj čovjek iz Virginije i da li je brži od njega.

— Ostavi to! — vikne Gorman kad je Steele krenuo da uzme svoju pušku.

Netko je izvukao revolver i Steele se na trenutak ukoči. To nije bio Gorman. Seward je izvukao revolver lijevom rukom.

Promatrači su bili napravili polukrug oko ograđenog zemljišta. Vatra ih je dobro osvjetljavala, a isto tako i čistinu ispred njih. Seward je još držao pištolj uperen u Steelea.

— Moj pištolj sadrži šest metaka — mirno će Gorman. — Ni u jednom obračunu nisam pucao protiv nekog tko je u ruci imao pušku.

Steele kimne.

— Nisam nosio, ni upotrebljavao revolver još od građanskog rata.

Svijetlosive oči su ga netremice gledale nekoliko sekundi, a

onda Gorman polako kimne glavom.

— Spreman sam ti povjerovati, ali sam ja u tom slučaju u lošijem položaju. Neću učiniti ni jedan pokret prije nego ti zgrabiš revolver. Može li tako?

— Čini mi se da ću ovaj put ja biti taj koji će se naći pod zemljom — tiho odvraća Steele i počne skidati svoj kaput.

Gorman se zadovoljno nasmije dok je skidao kaput. Pažljivo ga je složio na zemlju.

— Gdje je momak koji je rekao da će kicošu posuditi revolvere? — vikne on.

— Evo ih! — vikne Myron Nolan i otkopča svoj opasač. Dobacio ga je Steeleu i ovaj ga stavi oko pasa.

— Gdje je slikar? — vikne Gorman udaljavajući se od Steelea sve dok između njih nije bio razmak od nekih petnaestak metara.

— Ovdje sam! — javi se Cornford koje je čučao na zemlji držeći ispred sebe papir.

Steele ga pogleda i pomisli kako je u mladićevom vječitom osmijehu ovaj put bilo nečeg prepredenog, ili mu je takav izraz licu davao odsjaj vatre.

— Pazi na tog momka, Gormane! — upozori ga Jake Whitfield. — Omeo je Fisha.

— Nisam ja tako lak plijen kakav je bio Phil Fish! — zagunda Gorman ne skidajući pogleda sa Steelea. — Povuci kad god želiš — reče on.

Steele je promatrao revolvere u svom opasaču i osjećao se nelagodno. Nije bio navikao na njih.

— Najprije moram nešto učiniti — reče on i podigne pogled.

– Čini se da će se usрати od straha! – drekne Hart.

– Bez trikova, kicošu – vikne Gorman.

– Nikad ne pucam iz revolvera koji mi je posuđen prije nego ga isprobam.

Iz Grmanovih očiju nestane vrebajućeg izraza.

– Mislim da je to u redu – reče Calvin.

– Hej, nemojte da vas prevari, Gormane! – nervozno će Nolan. – Ako povuče revolver, isprobat će ga najprije na vama.

Gorman nije obraćao pažnju na upozorenja nego dade Steeleu znak rukom. – Prije toga se okreni od mene i isprobaj ga u suprotnom smjeru.

– Nemoj to dopustiti, Gormane! – vikao je Nolan, ovaj put prilično uplašen.

Svi su se skamenili i promatrali sad Nolana, sad Steelea koji se polako okrenuo i još sporije izvukao revolver iz desne strane opasača.

– Čini mi se – reče čovjek iz Virginije podižući revolver – da je on već prije predložio da mi posudi revolvere.

Vladala je grobna tišina. Čak je i vatra manje pucketala kad je Steele polako počeo povlačiti obarač. Revolver je samo škljocnuo, ali je to zvučalo glasnije nego da je ispaljen metak.

– Ne! – krikne Nolan i naglo se okrene.

Steele se ponovo polako okrene i podigne revolver u zrak. Ponovo ga otkači i povuče obarač. I još jednom. Revolver ni jedanput nije opalio. Gorman je netremice gledao u revolver koji ni jedanput nije opalio. Nolan se na smrt preplašen stao pen-

trati po starim gredama koje su pod njim pucketale.

Gorman se strelovitom brzinom okrene, izvuče revolver i opali u sjenu čovjeka koji je bježao. Nitko nije mogao vidjeti gdje je zapravo Nolan bio pogođen. Samo se čuo krik i njegov pad.

Gorman spremi revolver i okrene se Steeleu. Svaka crta njegova lica izražavala je iskrenost:

– Vjerovao sam ti, Steele. Sad bih htio da i ti meni povjeruješ. Nisam imao pojma da je revolver bio prazan.

Steele kimne odobravajući njegove riječi, a zatim baci revolver.

– Senjor!

Mnogo je ljudi pratilo Gormana do ove razrušene tvrđave, ali Steele do tada nije opazio Meksikanca koji se nalazio u pozadini. Bio je to Benito. On istupi pred okupljenu gomilu i pruži Steeleu revolver. Bio je iste vrsti kao onaj kojim se Steele služio u vojsci.

– Vidite što sam kupio s onih pet dolara koje ste mi dali – reče Meksikanac. Kad se približio Steeleu, šapne tako da ga nitko drugi nije mogao čuti:

Poslala me je gospodica Siera da vidim nije li vam se što dogodilo.

– Hvala, momče – odvrati Steele tako da su svi mogli čuti.

Benito se povuče i stane na mjesto gdje je ranije stajao Nolan. Steele se ponovo okrene i iskuša revolver. Bio je pun. On ga vrati u opasač prije nego se okrenuo prema Gormanu.

– Je li sada sve u redu? – zapita ga ovaj.

Glas mu je bio tvrd i sad se on pomakne tako da je bio malo sa strane u odnosu na položaj Steelea. Steele je znao da to nije pošteno. Gormanu je bio povrijeđen ponos. Ispričao se da nije znao za revolver bez metaka, ali to nije mogao dokazati. Uz to, ubio je čovjeka koji je mogao biti njegov saveznik, a to je još više pojačavalo Steeleovu sumnju. Ali Gorman se nije bojao Steelea, samo su ga malo uzdrmale okolnosti u kojima je započeo njihov sukob.

– Jest – mirno će Steele.

– Dakle, kad god budeš spreman.

Zapucketala je vatra. Cornford je počeo šarati po papiru. Ljudi su zaustavili dah, netremice gledajući u Gormana i Steelea. Čovjek iz Virginije stane postrance kao i njegov suparnik. Ruka mu je pokrivala desno bedro gdje se nalazio revolver.

Prolazile su napete sekunde. Steele je gledao Gormana, a ovom je pogled bio prikovan uz Steeleovu desnu ruku. Steele i ovaj put osjeti kako mu se steže želudac. Sad je shvatio kako se Cornfordov prvobitni naum izjalovio. Zapravo, zašto se izjalovio. Mladi umjetnik ga je doveo u ovaj položaj. Gledao je čovjeka kojeg uopće nije poznavao i kojeg sigurno ne bi ni želio upoznati. A sa će ga morati ubiti, ili će sam biti ubijen. Cornford je bio onaj koji je zaslužio metak, ali Steele nije imao snage pucati u jednorukog mladića.

Odjednom u ognju nešto eksplodira.

Gorman skrene pogled.

Cornford prestrašeno krikne.

Gomila se uzbuni.

Gorman povuče revolver.

Steele je zakasnio za djelić sekunde, ali Gorman je još gledao u oganj. Više nije bio dovoljno pažljiv. Možda prije nikad nije bio u prilici da ga ometu iznenadni zvukovi na koje u svakom slučaju nikad nije smio obraćati pažnju. Krikovi umirućih, rušenje kuća, grmljavina pušaka, topot konja. Ništa ga nije smjelo omesti. Tu je ovaj put pogriješio i to je bilo kobno.

Steele je već bio naciljao i pogodio ga u grudi. Na smrt ranjeni Gorman uspio je povući obarač, ali je opalio u prazno. Revolver mu isklizne iz ruke. Bio je mrtav.

– Što je do vraga uzrokovalo eksploziju u vatri – Jansen je prvi prekinuo mrtvu tišinu koja je nastala nakon pucnjeva.

Nitko više nije gledao u nepomično tijelo Franka Gormana. Svi su gledali u vatru. Vidjeli su, ali nisu obraćali pažnju, jednorukog umjetnika koji je pokušavao ugasiti plamen što je zahvatio njegov najnoviji crtež. Njega je malo opržila vatra, a crtež se pretvorio u pepeo.

– Mislim da je Nolanov revolver imao metak – reče Seward.

– Sad to više nije važno – reče netko iz gomile. – Svi smo vidjeli gdje je bačen revolver. Ovo je bila poštena borba.

– Tu nema spora – složi se Jansen.

Ljudi se pogledaju i kimnu u znak odobravanja, premda su neki ipak sumnjičavo vrtili glavom. Tada Steele otkopča opasač s revolverom i baci ga na tlo. Svi osim jednoga, krenu prema svojim konjima. Benito

je bio taj koji je ostao. On krene prema Steeleu, ali se naglo zaustavi kad je ovaj pošao prema Cornfordu. Steele pokaže prstom prema mrtvom Gormanu:

– Ti ćeš ubiti njegova oca svojom zdravom rukom? – zapita on.

Topot kopita je prigušio njegove riječi, tako da ga nitko nije mogao čuti osim Cornforda. Cornford okrene glavu u smjeru Steeleova prsta, a onda pogleda prazno mjesto u svojem opasaču gdje je prije stajao revolver. Steeleu to nije promaklo.

– To ne pravi nikakve razlike – bunio se Cornford. –, Bila je to ipak poštena borba. Ni ti ni Gorman niste vidjeli kad sam bacio svoj revolver u oganj.

Momak je imao pravo. Dobro je procijenio situaciju. Znao je da prasak neće omesti hladnokrvnog Steelea, da bi se to lako moglo dogoditi Gormanu.

– To ti je postala navika – reče Steele, dok se topot konja sve više udaljavao.

– Što?

– Stavljáš moj život na kocku, a onda ga spašavaš.

Momak kimne:

– Loša navika, Steele. Od sada ću prekinuti s tim. Kao što sam rekao, ja ću se pobrinuti za Eda Gormana.

– Hoćeš li se pobrinuti za sve izazivače koji se budu lijepili za mene?

Cornford se veselo nasmije:

– Čini mi se da imaš nešto na umu.

– Senjor, hoćete li mi vratiti moj revolver? – zapita Benito kao da se ispričava.

Steele se okrene Meksikancu i nasmiješi se.

– Odličan je.

– Imate li možda kakvu poruku za senjoritu Sierru?

Steele naškubi usta dok je pružao Benitu revolver s drškom prema njemu:

– Svakako. Kaži joj da ću se vratiti, ali da moram obaviti još jedan posao.

IX

Ed Gorman se susreo s čovjekom koji je ubio njegova sina desetak dana nakon dvoboja. Steele i Billy Cornford su se nalazili u pustoši središnjeg dijela Novog Mexika, na putu između Albuquerque i tvrđave Craig, nekoliko kilometara južno od prijelaza preko rijeke San Jose.

Prvi tjedan nakon dvoboja u napuštenoj utvrdi nije bio baš lijep. U Cornforda nije bilo ni traga uobičajenom smijehu i šalama. Momak je bio nervozan i stalno je prigovarao što su krenuli u potragu za Gormanom, umjesto da ostanu na jednom mjestu i čekaju ga.

I Steele je bio razdražljiv očekujući da se svakog trena sretne s Gormanom ili s nekim mladim revolverašem željnim slave. Gorman će pucati u nje ga bez upozorenja, a u drugom će slučaju biti izazvan na dvoboj.

Ali nitko nije presreo ovaj loše raspoložen par dok nisu stigli u Albuquerque. Steele je upravo kupovao namirnice, a Cornford je birao novi revolver, kad je u trgovinu ušao putnik koji je bio stigao kočijom:

– Vi ste sigurno kicoš i jednoruki umjetnik – reče on odmah s vrata.

Pridošlica se gotovo neopaženo zadovoljno nasmiješi kad su se ova dvojica okrenula. Imao je oko četrdesetak godina i bio je vrlo debeo. Oko debelih kukova imao je opasač, ali bez revolvera.

– Ne želim neprilika u svojoj trgovini! – zamoli ih uznemireni prodavač piskutavim glasom.

– Ja sam naišao na nepriliku, ali ne namjeravam prvi početi svađu – reče debeljko i lice mu se naglo uozbilji.

– Jesi li Gormanov čovjek? – upita Steele uspješno prikrijući ljutitost zbog načina na koji je pridošlica započeo razgovor.

– Imate pravo. I to jedan od mnogih. Upravo sam zaradio pedeset dolara jer sam otkrio gdje se nalazite. Namjeravate li se zadržati u ovom gradiću?

– Prema tome, ti možeš prenijeti poruku Gormanu?

– Što vi mislite o tome?

– Onda mu kaži da ću krenuti prema jugu čim obavim kupovinu.

Pridošlica se prezirno nasmijao:

Bježite prema granici? Nećete uspjeti.

– Šuviše je vruće za bježanje

– odmahne Steele glavom. – Polako ću jahati.

Gormanov čovjek ga je dugo promatrao i napokon progovori:

– U redu.

Okrenuo se prema vratima i izašao.

Čovjek iz Virginije i jednoruki umjetnik napuste grad.

Cornford je bio neraspoloženiji no ikad. Stalno je ponavljao kako bi bilo bolje da su ostali u Albuquerqueu i brzo svršili s tim. Gormanova čovjeka više nisu sreli.

– Moramo riješiti dvije stvari, momče – reče mu Steele. – Zato je bolje da imamo što manje svjedoka koji će kasnije pričati naokolo što se dogodilo.

Cornford se premišljao neko vrijeme, a onda zaključio da Steele ima pravo. Nije mu rekao na koji način će sa sebe skinuti teret i brigu što mu ga je zadavala iznenadna »popularnost« kao revolveraša, ali to je bio njegov problem. Kako su dani prolazili, Cornford je bio sve bolje raspoložen. Kao što je Steele bio rekao, jahali su polako. Ni Steele nije više bio onako razdražljiv kao prije.

Nije mnogo mario za Cornforda. Razmišljao je o Gormanu. Dao mu je jasno do znanja što namjerava i, ako su Cornfordove tvrdnje bile točne, Ed im se neće pokazati na otvorenom. Ako je on običavao nakon pljački negdje pobjeći i sakriti se, znači da bi i ovaj put mogao učiniti nešto slično.

Bilo je kasno popodne, ali vrućina nije popuštala. Steele je jahao ispred Cornforda. Na istoku se pustinja pružala sve do rijeke San Jose, a prema jugu, kamo su oni jahali, pružao se klanac između strmih litica.

Kad je Steele ušao u uski kanjon, začuo se pucanj iz puške. Metak se zabio u stijene visoko iznad njih.

– To je on! – vikne Cornford poskakujući na uznemirenom konju. Brzo je izvukao revolver.

– Nisam baš siguran – mirno će Steele i zaustavi konja.

Ispred njih se pojave dvojica jahača. Za sobom su vodili još dva konja. Imali su uperene vinčesterke. Iz jedne se dimilo.

– Momak ima pravo! – glas je dolazio s vrha stijene iznad klanca. – Još malo pa će i Gorman stići.

Steele i Cornford pogledaju prema vrhu stijene.

Gore su stajala dva čovjeka s uperenim puškama:

– Momče, baci revolver! A ti, kicošu, pušku! – naredi jedan od njih.

Kad se lagano pomaknuo na sedlu i dohvatio pušku da je izvuče iz korica u sedlu, Steele promrmlja kroz zube, tako da ga je Cornford jedva razumio:

– Ako sad baciš oružje, bit ćemo mrtvi. Čim izvučem pušku, počni pucati.

– U koga? – momak će ti tiho, drhtavim glasom.

– Požurite! – vikne jedan od onih što su bili na dnu klanca.

– Kamo god hoćeš – nestrpljivo će Steele. – I tako s tim čudom nećeš nikoga pogoditi. Možeš ih samo na trenutak omesti.

Dok je to govorio polako izvuče nogu iz stremena i počne izvlačiti pušku iz korica na sedlu.

Baci revolver, momče! – zaurla čovjek na vrhu stijene i opali dolje u klanac. Metak se zabije u zemlju nekoliko centimetara od Cornfordove noge. Njegov konj se propne. Uspio se nekako zadržati između Steeleova konja i stijene na rubu klanca, ali je pri tom digao veliku prašinu.

– Prokletstvo! – vikne čovjek na vrhu stijene.

– Što do ...! – počne jedan od onih na dnu kanjona.

Steele brzo izvuče pušku, nanišani, zaniže se na sedlu i skoči s konja. Cornford opali. Steele je opalio u trenutku kad je skakao s konja. Prašina mu je ispunila nosnice i oči.

Cornford opali drugi put. Ovaj put u tijelo čovjeka ispred sebe koji je upravo padao s konja jer ga je Steeleov metak pogodio točno u lice. Pao je između Cornforda i Steelea, ali mu je puška u padu odletjela i u luk udarila u Cornfordova leđa tako da je ovaj bolno zajaukao.

Ovaj drugi koji je bio na dnu klanca ispali dva metka, ali nije mogao biti točan jer se digla velika prašina, a uz to, Steele se uspio sakriti iza ispupčenja na stijeni tako da su se meci odbili od kamena. Premda ga je užasno boljelo, Cornford se uspio snaći i zgrabio je pušku što je ispala iz ruku ubijenog.

– Pokrivaj vrh! – vikne mu Steele između pucnjava.

Cornford sjedne na tlo i počne pucati prema vrhu kanjona. Jedna od pušaka odmah prestane pucati. Steele obide Cornforda i klekne. Iz tog je položaja mogao vidjeti stazu što je vodila od vrha do dna klanca, a da istovremeno ne bude viđen. Njegov i Cornfordov konj su iščezli, ali se čulo njištanje privezanih konja onih što su spremili zasjedu.

Kad je jedan od onih što su pucali prestao da bi ponovo napunio pušku, Steele se brzo izvuče iz zaklona, nanišani i opali. Pogodio je čovjeka točno u vrat. Onaj drugi koji je upravo

punio pušku nije gubio vrijeme, nego je dao petama vjetra. Pri tom nije bio pažljiv, otkrio se i Steelov metak ga je pogodio u leđa. Ni Steele ni Cornford nisu zapravo znali koliko je ljudi u zasjedi.

Steele se brzo povuče u pukotinu u stijeni gdje je prije stajao. Cornford ponovo opali iz puške, a onda i iz revolvera. Odgovorila mu je vinčesterka s vrha stijene. Čovjek na vrhu klanca je riskirao i pokazao se. Mislio je valjda da revolver nije tako opasan kao puška. Steele je munjevitop opalio. I ovaj put uspješno. Cornford vikne od veselja. Čovjek se sruši i počne kotrljati.

Vinčesterke se više nisu čule. Steele se polako izvuče iz zaklona. Cornford je maramicom brisao lice. Na čistim se obrazima pojavi njegov vječiti osmijeh.

— Prokletstvo! — usklikne on. — Bilo ih je dvaput više nego nas, a ipak smo sredili tu kopladi!

— Brojnost nije bila važna — mirno će Steele dok je punio pušku. — Bili smo u prednosti.

— Kako si došao do tog zaključka? — Cornford je želio znati.

— Gorman me želi živog — odvрати Steele. — Kako drukčije protumačiti one pucnjeve kojima su nas upozoravali? Slobodno su nas mogli ubiti.

— Hej, pa ti imaš pravo! — složi se Cornford, — ali bili bi sretni da su nas odmah ubili nakon što smo poduzeli prvi korak.

— Čim smo zapucali, sve je bilo na našoj strani. Tada smo stekli prednost — reče Steele i objesi pušku na rame.

Cornford zadovoljno kimne glavom:

— U potpunosti smo iskoristili priliku. A što sada?

Podigne revolver, sjedne ponovo na tlo i otvori ga.

— Dobio si ono što si želio, momče. Ostat ćemo ovdje i čekati Eda Gormanu.

— Jesi li siguran da je ovo mjesto dosta mirno i dobro za tebe? — upita nasmiješeni Cornford.

Steele pogleda dvojicu mrtvih na padini kanjona i drugu dvojicu na dnu:

— Sad jest mirno.

— Da, mirno je kao u grobu

— zakluči Cornford, ustane i vrati revolver u opasač.

— Hajdemo ih pokopati — predloži Steele. — Tako ćemo ubiti vrijeme što bismo ga proveli čekajući.

— Ti si prilično dobar u ubijanju, zar ne Steele?

— Kao što si jednom rekao momče, nas dvojica smo par.

Osmijeh nestane s mladićevog lica:

— Onaj momak u Friday Wellsu je prvi čovjek kojeg sam ubio u životu. Sve ostale si ti ubio. Čovjek s jednom rukom i puška, to ne ide zajedno. To sam zaključio nakon onoga što mi je Gorman napravio.

Momak je ovaj put pokazao da može i zna rukovati puškom. I to prilično vješto.

— Nikad se nisam ni mislio natjecati s tobom reče Steele. — Ti bi ih iznenadio, zbunio, a ja bih ih pogodio.

— Ti si sam tražio i našao ovaj put kojim ideš. Čini mi se da ti je netko tamo na istoku učinio nešto jako loše. Jesi li za-

to tamo optužen za ona ubojstva?

— Idem na posao! — oštro će Steele, skrećući tako razgovor.

— Ovi ovdje će uskoro početi zaudarati na ovoj vrućini i svojim smradom upozoriti Gormana.

Osmijeh se ponovo vrati na mladićevo lice:

— Možda bi se nas dvojica mogla složiti. Ja bih napustio crtanje i mogli bismo postati grobari.

— Samo ti nastavi s crtanjem, momče — progunda Steele. — Za jednorukog čovjeka pokapanje mrtvacu nije lagan posao.

X

Čovjek koji je tražio ubojicu svog sina stigao je do klanca jedan sat nakon što je izašao mjesec. Ed Gorman je bio čovjek šezdesetih godina, ali je još bio jak i snažan, tako da se doimao mnogo mladim nego što je u stvari bio. Ipak je postajao jedan znak da je počeo stariti — slabio mu je vid. Kad je ušao u klanac njegovo podnožje je bilo u sjeni, ali je odsjaj zapaljene vatre ipak dovoljno obasjavao okolicu. Vidio je šest konja vezanih iza jednog udubljenja u stijeni. S one strane vatre vidio je sjediti jednog čovjeka, dok je sa strane bliže njemu bio pet pokrivača ispod kojih je mislio da ostali spavaju.

— Jeste li ih sredili, Cattone? — viknuo je glasom u kojem se miješala ljutnja s radoznalošću. Usporio je konja i skočio s njega prije nego se ovaj posve zaustavio.

Steele ga je promatrao iz skloništa koje je činila hrpa ka-

menja što su je napravili oni i Cornford. Nisu je napravili samo zato da se Steele skloni iza nje nego i zato da bi Gorman mislio kako su pod njom pokopani ljudi. I bili su pokopani, ali njegovi ljudi. Ispod pokrivača je bilo obično kamenje.

Ed Gorman nije otkrio varku, sve dok mu noga nije zapela za kamen ispod jednog od pokrivača. Kriknuo je od bijesa i straha i posegnuo za revolverom.

Cornford je opalio u Gormana. Odmah zatim je ispalio još jedan metak, ali točno tamo gdje je želio.

Gorman krikne od bola. Oba metka su ga pogodila u nadlakticu desne ruke. On pokuša izvući revolver lijevom rukom, ali mu to nije uspjelo jer ga je Cornford pogodio s dva metka u nadlakticu, ovaj put lijeve ruke.

Gorman se sruši na zemlju. Na odsjaju vatre vidjelo mu se lice iskrivljeno od užasnog bola. Na licu jednorukog mladića lebdio je nekakav demonski davolski osmijeh dok je prilazio izpruženom čovjeku.

— Zovem se Billy Cornford — reče on i ispalio treći metak Gormanovu desnu ruku. Gorman užasno krikne. — Ne sjećaš se? — zaurla on nastojeći nadglasati Gormanove krikove.

Posljednji metak je ispalio u Gormanov lijevi lakat.

— Molim vas prestanite! — molio je Gorman. — Ja sam došao po kicoša, a ne po vas.

Cornford hladnokrvno klekne i izvadi Gormanov revolver iz opasača.

– Kladim se da se uopće više ne sjećaš pljačke Nacionalne banke u Springfieldu.

Revolver je opalio četiri puta. Dva metka u Gormanovu desnu ruku, a dva u lijevu. Bol je za ranjenog čovjeka bila nepodnošljiva i on se onesvijesti.

– Ja sam taj momak što te pokušao omesti pa si mi pucao u desnu ruku. Sad si ti izgubio obje ruke Gormane – rekavši to, Cornford isprazni revolver. Jedan metak za Gormanovu lijevu šaku, a jedan za desnu. Gorman nije bio pri svijesti i nije mogao biti svjedok posljednjih pucnjeva što su do kraja osakatali njegove ruke.

Cornford je dugo gledao svoju žrtvu. Onda ustane, ali nije prestao gledati Gormana sve dok tišinu nije prekinulo komešanje konja. On se okrene i ugleda Steelea kako vodi njegova konja sa smotanim papirima zakačenima za sedlo.

– Podi svojim putem, momče

– reče mu čovjek iz Virginije.

– Učinio si ono što si morao.

– A ti? – upita momak uzimajući uzde u ruke.

– Već ću smisliti nešto.

Cornford ga je trenutak gledao s očima punim nevjerice. Nije računao da će ga Steele tek tako ostaviti ali na kraju ipak slegne ramenom, razočarano uzdahne i popne se na konja.

– Nadam se da će ostati na životu – reče on pogledavši prema Gormanu. – To mi je bila namjera.

– Čini se da je prilično jak čovjek – reče Steele.

Gormanovo disanje je bilo slabo, ali ravnomjerno.

– Neću ti reći zbogom, Steele – promrmlja Cornford. – Stvarno bih volio kad bismo se jednog dana ponovo sreli.

Cornford podbode konja i odjuri prema kraju klanca, dok se za njim dizala prašina.

Steele je mirno stajao sve dok se više nije čuo topot konja, a onda požuri učiniti što je namjeravao prije nego se Gorman probudi iz nesvijesti, naravno, ako se to uopće dogodi.

Najprije je izvukao jednog od poginulih ispod hrpe kamenja koji mu je visinom i stasom najviše bio nalik. Skinuo je s njega odjeću, zatim se i sam skinuo i odjenuo odijelo poginulog. Zatim je dovukao truplo do vatre i opržio mu lice tako da je bio neprepoznatljiv. Onda je brzo ponovo pokrio grob, rastjerao sve konje osim vlastitog i Gormanovog.

Još je morao nešto učiniti. Izvadio je iz svog sedla papir i komad ugljena, sve ukradeno od Cornforda. Ukrao je i jedan crtež što je prikazivao njegov dvoboj s Philom Fishom i na kojem je bio Cornfordov rukopis. Oponašajući način Cornfordova pisanja, na praznom komadu papira je napisao:

•KICOŠ JE BIO DOBAR, ALI BILLY CORNFORD JE BIO BRŽI U POVLAČENJU PRVIH PO TEZA•

Steele prikači ispisani papir na svoje odijelo, sada navučeno na mrtvaca s neprepoznatljivim licem, i odmah zatim uzjah konja. Krenuo je prema kraju klanca. Gorman se polako osvješćivao dok je u daljini iščezavao topot kopita.

Za Steelea je bilo važno da se ne pojavljuje u javnosti sve dok netko ne ubije Cornforda, nakon što se razglasi da je on ubio kicoša. To će sigurno biti netko tko neće mariti što momak ima samo jednu ruku. A Steele je točno znao gdje će biti za čitavo

to vrijeme. Nasmiješio se sjetivši se prekrasnog lica Rosabelle Sierra i njezinog poželjnog tijela.

— Bilo kako bilo, čini mi se da je razdoblje mog života provedenog kao revolveraš... završeno — reče on sam sebi.

KRAJ

U PRIPREMI:

G. F. Unger:
RAT RANČERIMA

AKO
VOLITE STRIP,
ONDA JE TO...

